

Folkemord og fællesskab?

- En diskursanalyse af Sermitsiaq.AG's dækning af spiralsagen i 2022

Specialeafhandling af Ida Juel Koll
Journalistik
Roskilde Universitet
Vejleder: Eva Mayerhöffer
April 2023

KOLOFON

Specialeafhandling af Ida Juel Koll

Studienummer: 55617

Journalistik ved Roskilde Universitet

Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab

Afleveret april 2023

Antal anslag 115.730 svarende til 48,2 normalsider

Vejleder: Eva Mayerhöffer

Forsideillustration:

©Foto af Leiff Josefsen.

Egen billedtekst: Grønlandands sundhedsminister Mimi Karlsen i dialog med daværende dansk sundhedsminister Magnus Heunicke.

Særligt tak til:

Arktisk Hus og Polarbiblioteket i København

Ilisimatusarfiks Universitetsbibliotek

Signe Ravn-Højgaard, Ilisimatusarfik

Abstract

This master thesis examines how the breaking of the podcast series 'Spiralkampagnen' about the Greenlandic I.U.D-case produced by the Danish public service media DR kickstarted a new wave of attention. After breaking in May 2022 the thesis argues that there was an increase in the number of articles regarding the IUD-case in Greenlandic media Sermitsiaq.AG. but also, in Danish and international media. One of the key journalistic sources from the DR coverage, a Greenlandic woman who suffered from the I.U.D for many years afterwards, turned out to also be a part of BBC and Le Monde's coverage of the case.

Through poststructuralist discourse analysis on the theoretical framework of Laclau & Mouffe and Benedict Anderson the thesis analyses 15 articles from the Greenlandic media Sermitsiaq.AG in the first month after DR published their podcast. The analysis identifies three smaller discourses, which are all under the main independence-discourse, which has a hegemonic status in the Greenlandic society. Among the three discourses one is about defining the past, one is about the relationship to Denmark in present time and the last one is a discourse about Greenlandic identity. These are all identified in the period right after the 'breaking point' of the podcast and comes mainly from Greenlandic politicians. This indicates that it takes a Danish media to make an investigative journalistic product about important scandals from the colonial years to fixate current Greenlandic discourses in Greenlandic media. Considering the importance of the press in younger nations construction of imagined communities as outlined by Benedict Anderson, the thesis problematizes the fact that Greenlandic media does not seem capable of producing major investigated journalistic products such as 'Spiralkampagnen'. If the Greenlandic media themselves cannot play the role of constructing the Greenlandic national identity it will most likely make the process of nationbuilding slower and more vulnerable.

INDHOLDSFORTEGNELSE

ABSTRACT	3
1.0 INDLEDNING	1
1.2 PROBLEMFELT OG MOTIVATION	1
1.3 PROBLEMFOMULERING	3
1.4 UNDERSPØRGSMÅL	3
2.0 TEORI	4
2.2 SPECIALETS VIDENSKABSTEORETISKE STÅSTED	4
2.3 DISKURSTEORI	5
2.4 NATIONBUILDING OG FORESTILLEDE FÆLLESSKABER	7
2.5 DELKONKLUSION	9
2.6 MEDIERNES ROLLE I GRØNLANDS NATIONBUILDINGPROCES	9
2.6.1 <i>Speciale om nationbuilding igennem pressen</i>	9
2.6.2 <i>Tage stilling i arktisk forskning</i>	9
2.6.3 <i>Postkoloniale forsoningskommissioner</i>	10
2.6.4 <i>Journalistisk praksis på grønlandske medier</i>	10
2.1.5 <i>Små mediesystemer – små ressourcer</i>	11
2.1.6 <i>Diskursanalyse af grønlandsk mediedækning historisk</i>	11
2.1.7 <i>HVOR PLACERER MIT SPECIALE SIG?</i>	12
3.0 METODE	13
3.1 CASESTUDIEDESIGN:	13
3.1.1 <i>Spiralsagen som case</i>	14
3.2 AFGRÆSNING OG GENERERING AF EMPIRI	15
3.2.1 <i>Udvælgelse af medie</i>	15
3.2.2 <i>Tosprogede medier</i>	16
3.2.3 <i>Udvælgelse af tidsperiode</i>	17
3.3 DISKURSANALYSE SOM METODE OG ANALYSESTRATEGI	17
3.4 DELKONKLUSION	18
4.0 ANALYSEDEL 1	19
4.1 DRs PODCAST 'SPIRALKAMPAGNEN'	19
4.2 DÆKNING AF SPIRALSAGEN FØR MAJ 2022	20
4.3. MEDIEDÆKNINGEN EFTER MAJ 2022	20
4.4 SPIRALSAGEN PÅ SERMITSIAQ.AG	23
4.5 DELKONKLUSION PÅ ANALYSEDEL 1	24
5.0 ANALYSEDEL 2	25
5.1 FORTIDSDISKURSEN	26
5.3 FORHOLDET TIL DANMARK-DISKURSEN	29
5.4 GRØNLANDSK IDENTITETSDISKURS	32
5.6 DELKONKLUSION PÅ ANALYSEDEL 2	34
6.0 DISKUSSION	35
6.1 FOR SMÅ TIL STORE PRODUKTIONER?	35
6.2 MEDIERNES ROLLE I NATIONBUILDING	37
6.3 DELKONKLUSION	39
7.0 KONKLUSION	40
8.0 LITTERATURLISTE	41

9.0 BILAG	46
-----------------	----

1.0 Indledning

1.2 Problemfelt og motivation

"Det er fuldstændig absurd og skal på ingen måde ignoreres eller pyntes på. Kald det hvad det er: Det er folkemord."

Sådan udtaler den grønlandske folketingspolitiker Aki-Matilda Høegh-Dam til Sermitsiaq.AG som en reaktion på DRs podcast 'Spiralkampagnen' i maj 2022.

Den grønlandske politikers reaktion kommer umiddelbart efter, at Danmarks Radio afdækkede spiralsagen som foregik, da Grønland stadig var en koloni under Danmark. Ifølge DR blev der opsat 4.500 spiraler i årene 1966 til 1970, hvor der dengang var omkring 9.000 fødedygtige kvinder i landet – mange af dem uden samtykke. I samme årrække dykkede fødselstallene i Grønland markant ifølge DRs afdækning af sagen (Danmarks Radio, a).

Det er kendt og velbeskrevet, at der i de sidste år af kolonitiden fra 1945-1979 i den såkaldte 'moderniseringsperiode' skete en meget omfattende og hastig udvikling af det grønlandske samfund (Kjær Sørensen 2020). Landets uddannelsessystem voksede og en omfattende industrialisering skete. Det er også i samme periode, at sager om eksperimentbørnene¹ og de juridisk faderløse² fandt sted. Begge de sager tjener som eksempler ligestillede med spiralsagen på gamle sager, som i de seneste år har fået fornyet opmærksomhed.

Det kommer til udtryk i mediedækningen af dem og i særdeleshed i den efterfølgende opmærksomhed på den politiske scene både i Danmark og Grønland (KNR) (Politiken: eksperimentbørn får godtgørelse). Sammen med spiralsagen skriver de sig ind i en tendens, hvor fortidens historier bringes frem i offentligheden via medierne med fornyet kraft og styrke.

DRs afdækning kommer på efter nogle år med meget fokus på bevægelser som #MeToo og #BlackLivesMatter, hvilket kan have givet yderligere journalistisk anledning til at kulegrave en sag om ulige magtforhold og grænseoverskridende handlinger fra Grønlands tid som dansk koloni.

¹ Grønlandske børn, som blev sendt til Danmark for at lære danske værdier og ikke måtte tale grønlandsk

² Grønlandske børn, hvis far er ukendt og de dermed er juridisk faderløse

Det er relevant, fordi medierne spiller en væsentlig rolle i, hvordan nye landes forestillede fællesskaber som nation konstrueres (Anderson 2006). Det gælder især i unge nationer og tidligere koloniale samfund som det grønlandske.

Podcasten har medført øget medieomtale om spiralsagen i Danmark og Grønland såvel som globalt. Britiske BBC har efterfølgende været i Grønland og filmet dokumentaren 'Greenland's lost generation', hvor de beretter flere af de nulevende kvinders historier (BBC 2022). Også på den politiske scene er der nedsat flere kommissioner til at kulegrave fortiden.

Der eksisterer fortsat et asymmetrisk magtforhold imellem Danmark som tidligere kolonimagt og Grønland som tidligere koloni (Rud 2020: 17). Her bruges dækningen af spiralsagen som et casestudie til at illustrere disse dynamikker.

Mediernes magt over den igangværende nationbuilding i Grønland motiverer mig til at undersøge, hvordan en dansk medieproduktion som 'Spiralkampagnen' kan påvirke de diskurser, som kommer til udtryk i en grønlandsk mediedækning.

Jeg finder det derfor relevant at undersøge nærmere, hvordan de grønlandske medier konstruerer diskurser, som taler ind i den igangværende nationbuilding og dermed Grønlands forestillede nationale fællesskab (Anderson 2006). Med andre ord vil jeg med en teoretisk ramme fra Laclau og Mouffes diskursunivers og Benedict Anderson undersøge, hvordan podcastserien fra DR er et 'breaking point' i en fornyet mediedækning og politisk interesse for spiralsagen. Herunder undersøges hvilke diskurser, som i mediedækningen kan karakteriseres som medskabende til Grønlands nationale fællesskab. Det begrebsapparat, som benyttes til at identificere dem og deres potentialer, stammer fra Laclau og kredser om diskursive kampe. Det leder mig til følgende problemformulering og underspørgsmål.

1.3 Problemformulering

Hvilke diskurser ses i den Grønlandske mediedækning af spiralsagen, som DRs podcast 'Spiralkampagnen' kickstartede i maj 2022, og hvilken betydning kan disse diskurser have for Grønlands nationbuilding-proces?

1.4 Underspørgsmål

- Hvordan har udviklingen af mediedækningen af spiralsagen været før og efter DR's lancering af podcastserien 'Spiralkampagnen'?
- Hvordan konstrueres diskurser om nationalt fællesskab i Sermitsiaq.AGs dækning efter 'breaking point' i maj 2022?
- Ville Grønlandske medier selv være i stand til at lave en produktion som 'Spiralkampagnen', og hvordan stiller det Grønland i sin nationbuilding proces?

Det er hensigten, at underspørgsmålene anvendes som præciserende spørgsmål og som værktøj til at bryde problemformuleringen op i flere mindre dele. Derfor er det følgende kapitel en gennemgang af specialets teoretiske ståsted.

2.0 Teori

Dette teorikapitel består af en redegørelse for teoretisk baggrundslitteratur, som jeg i min litteratursøgning fandt yderst relevant for specialet. Det er et kort oprids af relevant forskning om medier i Grønland. I slutningen placerer jeg specialet i den allerede eksisterende forskning. Derefter følger en teoridel, hvor jeg præsenterer socialkonstruktivismen, som er specialets videnskabsteoretiske baggrund. Efterfølgende vil jeg præsentere Laclau og Mouffes diskurst teori, samt redegøre for centrale dele af deres teoriapparat og give en begrebsafklaring af væsentlige begreber, der anvendes senere i analysedelen. Der fokuseres på Laclau og Mouffes teori og særligt deres begreber, mens Benedict Andersons teori om nationer som forestillede fællesskaber præsenteres som supplerende teoretisk ramme. Her afgrænser jeg til fokus på Andersons begreber om nation, postkolonialisme, fællesskab og mediernes rolle i dette. Til sidst i kapitlet er et opsamlende afsnit, hvor de to teorier kobles og det vurderes, hvorfor netop de er relevante at benytte i forhold til at besvare problemformuleringen.

2.2 Specialets videnskabsteoretiske ståsted

I dette speciale anlægges et socialkonstruktivistisk perspektiv, som danner grundlag for resten af teori- og metodevalget. Indenfor socialkonstruktivismen er synet på sproget inspireret af en poststrukturalistisk tilgang, hvor adgangen til virkeligheden altid går igennem sproget, og hvordan dette konstrueres (Jørgensen 1999). Indenfor socialkonstruktivismen findes ikke én sandhed, men det er en opfattelse af, at alt konstrueres, uanset om det er på mikro- eller makro niveau (Bransholm Pedersen 2012: 188). Derfor ligger perspektivet op til analyser, der forsøger at afdække bevidsthed om de måder, vi alle deltager i skabelsen af det, vi ubevidst tænker som sandheder. Derfor er det oplagt at bruge socialkonstruktivismen som videnskabsteoretisk bagtæppe til at afdække magtforhold omkring sociale fænomener (Ibid.). Det er netop temaet for dette speciales problemstilling, og derfor er en diskursanalyse oplagt. Ved diskursanalysen og ved den såkaldte radikale konstruktivisme er det ikke hverken målet eller anset som værende muligt at finde en objektiv sandhed. Alt er konstrueret, uanset om det er sprog i en nyhedsartikel eller noget større som en nation på et makroplan. Her taler specialets teoretiker Benedict Anderson sig ind i et socialkonstruktivistisk perspektiv med sin bog "Imagined Communities" fra 1983 med en påstand om, at en nation er et fællesskab, som vi forestiller os snarere end noget givent fx geografisk eller biologisk (Anderson 2006). Han repræsenterer socialkonstruktivismen på makroplan i dette speciale, imens Laclau og Mouffe repræsenterer den sprognære analysestrategi. Sproget anses som en forudsætning for forståelse i socialkonstruktivismen, hvor "*Vi tillægger verden betydning gennem sociale konventioner, hvor bestemte ting forbindes med bestemte tegn*" (Bransholm Pedersen 2012: 203). Indenfor socialkonstruktivismen eksisterer en videnskabelig

diskussion om, hvordan dette kan gradbøjes, og hvordan det kan fortolkes indenfor forskellige videnskaber. Dette speciale lægger sig op ad en mere radikal konstruktivistisk tilgang, hvor intet er objektivt, men målet nærmere er at problematisere den viden, som hævder at være sand som udgangspunkt (Dreyer Hansen 2012: 233). Som tidligere nævnt tager diskurstraditionen udgangspunkt i poststrukturalismen, som hævder, at ingen diskurs er en 'totalstruktur', det betyder, at der altid vil være flere diskurser på spil indenfor et givent socialt fænomen, og disse er i kamp med hinanden (Ibid.). Denne kamp er netop, hvad Laclau og Mouffes diskursteori forsøger at afklæde.

2.3 Diskursteori

I forlængelse af afsnittet om socialkonstruktivismen kommer vi nu naturligt videre til den diskursteori, som anvendes i specialet.

Inden for samfundsvidenskaberne findes der mange forgreninger af diskursteori. Mens de alle udspringer fra samme fundament, adskiller de sig alligevel fra hinanden. Ifølge Marianne Winther Jørgensen og Louise Phillips er en diskurs overordnet set "*en bestemt måde at tale om og forstå verden (eller et udsnit af verden) på*" (Jørgensen 1999: 9). Dette er ligeledes gældende for Laclau og Mouffes diskursteori. Ifølge Mie Femø Nielsen og Svend Skriver kan Laclau og Mouffes postmarxistiske diskursteori beskrives endnu mere præcist ved, at den har "*fokus på at afdække de kampe, der udkæmpes, når betydning dannes, fikseres og (re)-artikuleres i sproget.*" (Femø Nielsen 2019: 337). Laclau og Mouffes teoriapparat er særligt anvendeligt på temaer som det nationale, nationalidentiteter, konstruktioner af etniske minoriteters kultur og generelt magtrelationer i samfundet og sociale sammenhænge (Jørgensen 1999: 11). Da nærværende speciale forsøger at afdække, *hvordan 'spiralsagen' er dækket*, vurderes det, at netop Laclau og Mouffes teoriapparat er relevant at benytte. Laclaus udgangspunkt var et marxistisk projekt, hvor han ønskede at forme en teori, som kunne bidrage til at gentænke marxismen (Dreyer Hansen 2012: 256). Det er som nævnt i foregående afsnit et socialkonstruktivistisk projekt, som ønsker at blotlægge magtstrukturer og alt, hvad vi finder som sandheder og stille sig kritisk overfor dem. I det teorien startede som en form for ideologi, har Laclau og Mouffes diskursteori heller intet ønske om at fremkomme med objektiv viden eller at skjule sit eget politiske ståsted. Heraf kommer, som tidligere nævnt i foregående afsnit om det videnskabsteoretiske ståsted, at de befinder sig indenfor den radikale konstruktivismen.

Forskellen på Laclau og Mouffe og andre diskursteorier er primært, hvorvidt man skelner imellem det diskursive og de samfundsmæssige strukturer (Dreyer Hansen 2017: 344). Hos Laclau og Mouffe er alt diskursivt – der skelnes ikke imellem diskurser og en ikke-diskursiv virkelighed. Der er elementer i det såkaldte diskursive felt, som endnu ikke er blevet erobret og fikseret til en

diskurs. Disse elementer er stadig diskursive, men flyder bare frit (Jørgensen 1999: 37). En diskurs definerer sig selv i sin afgrænsning med andre diskurser; den er noget i kraft af, hvad den *ikke* er. En diskurs kan indeholde flere diskurser under sig, samtidig med at den lægger afstand til andre. På den måde eksisterer der jf. Laclau og Mouffes diskursbegreb mange diskurser parallelt inden for samme felt, som hele tiden konkurrerer med hinanden (Ibid.: 38). Dette er en relevant pointe, som vil blive anvendt i analysekapitlets del to, hvor forskellige diskurser der konkurrerer om at definere Grønlands forestillede nationale fællesskab præsenteres.

Ved at vælge Laclau og Mouffes diskursteori vælger jeg også en 'hel pakke' af både analyseredskaber og af videnskabsteoretisk baggrund (Jørgensen 1999: 12). Den er på sin vis en universel teori, fordi den beskriver alt som diskurs og argumenterer for, at der ikke eksisterer en verden udenom det diskursive (Dreyer Hansen 2017: 343). Laclau og Mouffes teori kan anvendes på mange niveauer, som ikke blot angår mikrosproglig analyse. Det er imidlertid primært en sproglig analyse, den anvendes til i dette tilfælde.

Laclau og Mouffes teori er særligt anvendelig i spørgsmålet om politiske processer og til at blotlægge etableringen af politiske agendaer, hvilket de kalder for hegemoniske kampe (Dreyer Hansen 2017: 344). Politiske processer og hegemoniske kampe må siges at være yderst relevant ift. at undersøge forholdet imellem Danmark og Grønland og den selvstændighedsproces, som foregår. En hegemonisk kamp handler om, at vinde opbakning til sit politiske projekt, og er et begreb som Laclau låner fra Gramsci (Dreyer Hansen 2012: 258). Hegemonien er en form for overordnet diskurs, som er den mest dominerende på et felt og som er dybere og bredere funderet. Jacob Torfing beskriver begrebet hegemoni i sin bog '*New Theories of Discourse*' således:

"The expansion of a discourse, or a set of discourses, into a dominant horizon of social orientation and action by means of articulating unfixed elements into partially fixed moments in a context crisscrossed by antagonistic forces." (Torfing 1999: 101).

På baggrund af den definition er en hegemoni en overordnet og dominerende diskurs eller samling af diskurser, som udgør den samlede hegemoni. Han nævner den også som en social orientering. På den måde kan det forstås som nærmest en konsensus. Forskellen på en hegemoni og Laclau og Mouffes almindelige diskursbegreb er, at hegemonien kun kan udkæmpes eller etableres i et felt fuld af antagonismer dvs. modsættende konflikter. Det leder mig naturligt videre til kort at klarlægge Laclau og Mouffes magtbegreb, som også blev nævnt i specialets problemfelt. Det er lånt fra Foucaults begrebsunivers. Laclau og Mouffe opfatter magt som sandheder, der konstrueres løbende, og som konstant er i forhandling (Dreyer Hansen 2012: 246). På den måde er ingen sikre på at fastholde magten, når de først har opnået den. Magten er flydende og en proces ligesom med mange andre af deres begreber.

Allan Dreyer Hansen, der er lektor ved Roskilde Universitets Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, har beskæftiget sig indgående med Laclau og Mouffes forfatterskab. Han opsummerer denne diskursteori som *"Teorien hævder at alle universaliser er indstiftede og med enhver mulig væren derfor er historisk"* (Dreyer Hansen 2005: 193). Med andre ord er alt diskursivt i denne teoriramme og intet kan sige sig fri fra den historiske og sociale kontekst, hvor den er konstrueret i – eller hvori den undersøges. Med dette in mente er min diskursanalyseres formål at dekonstruere og være kritisk overfor det, som med det blotte øje virker som fuldkomne sandheder (Brænder m.fl.: 2014: 258). Det er netop, hvad jeg gør ved at anlægge en diskursanalyse over, *hvordan* den grønlandske og danske dækning af spiralsagen og vurdere hvilke ligheder eller forskelle, der ses rent sprogligt. Det analyserende element bliver at identificere diskurserne i min empiri vha. Laclau og Mouffes begrebsapparat og dermed besvare min problemformulering.

I sin bog *On Populist Reason* arbejder Laclau videre på sine tidligere værker som bl.a. *Hegemony and Socialist Strategy* (Laclau 2005). Han uddyber nogle af de centrale begreber fra deres diskursteori, som forklares i dette speciale i metodekapitlet under *"Diskursanalyse som metode"*. Derudover kommer han ind på emnet populisme og giver sit bud på, hvordan fænomenet kan forklares ud fra hans teoretiske forståelsesramme. Han gennemgår, hvordan at tomhed i en magtmæssig forstand må være til stede, for at de hegemoniske definitionskampe kan finde sted, og for at diskurserne kan artikulere ved at fikserer meninger til hinanden.

"If we add to this that the 'people', as we have seen, is not essentially attached to any particular symbolic matrix, we will have embraced the problem of contemporary populism in all its true dimensions." (Laclau 2005: 169)

Hans påstand er, at hvis 'folket' i et demokratisk samfund ikke fikseres til nogen diskurs med succes, opstår populisme, fordi 'folket' dermed er for åben for fortolkning og meningstilskrivelse. Denne del af Laclaus forfatterskab er relevant for dette speciale, fordi der i analysen af de forskellige diskurser ses tendenser til populisme. Derudover er et fænomen som 'folket' tæt forbundet med specialets anden teoretikers begreb om forestillede fællesskaber.

2.4 Nationbuilding og forestillede fællesskaber

I den teoretiske ramme for dette speciale synes Benedict Andersons idéer om et nationalt fællesskab og pressens rolle relevant. En af Benedict Andersons væsentligste pointer er, at opfindelsen af trykpressen og dermed udbredelsen af massemedier er en vigtig faktor i udbredelsen af den sociale konstruktion, hvilket han opfatter en nation og et nationalt fællesskab som (Anderson 2006: 14). Han opfatter nationen som et kulturelt artefakt, som blev konstrueret i slutningen 1800-tallet, og som i høj grad var åben for forskellig politisk indflydelse fra alle retninger. Derfor er udgangspunktet for teorien, at nationen er et forestillet fællesskab, som er

dynamisk og formbart – og åben for udefrakommende strømninger. På den måde kan det nationale fællesskab konstrueres med de politiske værdier, som passer i en given kontekst. Det forestillede fællesskab er åben og påvirkelig for ideologier (Ibid.).

Benedict Andersons model er vidt udbredt i samfundsforskningen. Ulrik Pram Gad beskriver den som en *model* for, at vi kan opfatte det politiske fællesskab som værende centralt for en nation (Pram Gad 2021: 101). Teorien om nationer som forestillede fællesskaber fremfor statiske afgrænsninger er relevant i dette speciale til at beskrive mediernes rolle i en postkolonial ung nations forestillede fællesskab igennem medierne.

Anderson mener, at dette nationale fællesskab er forestillet, fordi det rent praktisk ikke ville være muligt at møde eller at kende alle, som indgår i en nation. Det faktum, at medlemmer til trods for det, oplever et fællesskab med hinanden, gør det til et forestillet fællesskab (Anderson 2006: 15). En væsentlig pointe hos Anderson, som er essentiel for dette speciale er, hvordan dette forestillede fællesskab opretholdes ved hjælp af pressen. Det er via trykpressens opfindelse, at massemedierne skaber en *print-kapitalisme*, der bliver et teknisk redskab til at sprede aviser med det samme indhold på tværs af en geografisk stor nation (Ibid.: 30). Denne teknologi gør det nemmere for de nye nationer at skabe et fællesskab på tværs af afstande. Det er relevant i dette speciale, som undersøger et grønlandsk medies udbredelse af diskurser, som bidrager til at konstruere et forestillet fællesskab. Særligt i Grønland, som er en ung nation, er det interessant at se på pressens rolle i dennes konstruktion. På trods af at Grønland er et enormt geografisk område, giver pressen mulighed for at være fælles om noget, dele oplevelser, meningsudveksle m.m. uden at være det samme sted fysisk.

En forudsætning for at producere skriftlige massemedier i Benedicts *print-kapitalisme* er, at der eksisterer et fælles skriftsprog. Dette fik Grønland efter Danmarks kolonialisering af landet i 1721. Med et fælles skriftsprog – både grønlandsk og i stor udstrækning det danske, er det lettere at få konstrueret fællesskabet via aviserne. På den måde bliver det fælles skriftsprog helt centralt i Andersons teori om det forestillede fællesskab (Anderson 2006: 47-50). En anden vigtig pointe i Benedict Andersons teori er yderligere, at det forestillede fællesskab ikke er et endemål, men snarere en proces, hvori den nationale identitet skabes. Han introducerer begrebet *nation-building*, som beskrivende for denne proces (Anderson 2006: 163). Den proces, han ofte ser i yngre lande, som tidligere har været underlagt kolonisering, kan udforme sig som en proces af '*nationalist ideology through the mass media*' (Ibid.: 163). Denne del af Andersons teori er særligt relevant for dette speciale, da der afslutningsvis diskuteres, hvilken betydning mediediskurserne kan have for Grønlands nationbuildingproces.

2.5 Delkonklusion

Det videnskabssteoretiske grundlag for dette speciale er socialkonstruktivistisk. Det samme gælder de to teorier, som hovedsageligt danner rammen om problemformuleringen – hhv. Laclau og Mouffes diskursteori og Benedict Andersons teori om forestillede fællesskaber. Begge taler om et folk, et land og en nation som noget konstrueret, og diskursteorien lægger op til at analysere dette både på mikro- og makroniveau. De understøtter begge en analyse af diskurser i en mediedækning i et postkolonialt samfund, hvor nation-buildingen og de diskursive kampe foregår. Laclau taler også ind i, hvad populisme er og det særligt i nationer, hvor 'folket' ikke er tydeligt defineret. Laclau og Mouffes begrebsapparat kan bidrage til at illustrere, hvordan diskurserne artikuleres netop nu, hvor Andersons teori kan bruges til at forstå og diskutere konsekvenserne af disse diskurser.

2.6 Mediernes rolle i Grønlands nationbuildingproces

I forbindelse med litteratursøgning til dette speciale har jeg søgt efter lignende studier om mediernes rolle i nationbuilding i Grønland og medier. Det er en rimelig påstand, at forskningslitteraturen er begrænset, men at der findes lidt, som jeg vil gennemgå i dette afsnit.

2.6.1 Speciale om nationbuilding igennem pressen

Tilbage i 2008 skrev Karina Fleischer et speciale fra det daværende Eskimologi om pressens rolle i den grønlandske nationaldannelsesproces (Fleischer 2008). Hun konkluderer, at pressen har spillet en væsentlig rolle i at konstruere det nationale fællesskab, men at der er eksempler på, at grønlandske politikere kan "stække" den grønlandske presse og ved trusler og lignende fået påvirket den journalistiske- og redaktionelle arbejdsproces. Dette tegner ikke positivt, da grønlandske borgere dermed ikke har samme mulighed for at stille sig kritisk overfor magthaverne. Specialet er den undersøgelse, som kommer tættest på mit eget undersøgelsesfelt, og da det er tilbage fra 2008, tyder det på, at der mangler relevante undersøgelser af mediernes rolle i Grønlands nationbuilding.

2.6.2 Tage stilling i arktisk forskning

I sin artikel '*Kan Grønland være andet end arktisk? Postkolonial sammenligningspolitik som forskningsdagsorden*' argumenterer Ulrik Pram Gad for at sammenligne Danmark og Grønland (Pram Gad 2021). Hans primære ærinde med artiklen er at fastslå, at selv det at sammenligne er at tage stilling politisk, og er ikke et neutralt analytisk redskab. Med andre ord er sammenligning at tage stilling og positionere sig – også som videnskabelig undersøger. Videre argumenterer han for, at Grønlandsk nation-building skabes i 'sammensmeltning af identitets- og videnspolitik', og at det

bliver til 'postkolonial sammenligningspolitik' som en forskningsdagsorden (Gad 2021). Gad inddrager aktivt teoretikeren Benedict Andersons teori om nation-building igennem forestillede fællesskaber, hvilket dette speciale også gør. Udover dette beskæftiger Gad sig i artiklen især med medierne og deres rolle.

2.6.3 Postkoloniale forsoningskommissioner

Den 9. juni 2022 indgik den danske statsminister og den grønlandske selvstyreformand en fælleserklæring om en historisk udredning af forholdet imellem de to lande (Statsministeriet 2022). Det er, som det vil blive vist i analysedel 1, efter at DR lancerede podcasten 'Spiralsagen' i maj 2022. Da indeværende speciale foretager en diskursanalyse baseret på politiske diskurser i mediet Sermitsiaq.AG, er det relevant at inddrage forskning om forsoningskommissioner i denne korte litteraturgennemgang.

Artiklen '*The Greenland Reconciliation Commission: Moving Away from a Legal Framework*' af Astrid Nonbo Andersen fra 2020 (Nonbo Andersen 2020) tager udgangspunkt i den forsoningskommission som Naalakkersuisut (Grønlands regering) nedsatte i 2014. Andersens analyse viser, at ideen om at bearbejde fortiden gennem både kolonialisme og neokolonialisme er den dominerende tilgang i kommissionsarbejdet snarere end et juridisk perspektiv. Konklusionen lyder, at den tilgang adskiller Grønlands forsoningskommission af 2014 fra tidligere sandheds- og forsoningskommissioner. Selvom der ikke er spor af hverken medieforskning eller nationbuilding i artiklen, er den relevant i forhold til mediedækningen af spiralsagen, da der netop blev vedtaget flere kommissioner efter nyheden blev bragt. Dette er relevant i forhold til en diskussion, om hvorvidt undersøgelseskommissionerne kan anses som en del af nationbuilding processen og forsoningen imellem Grønland og Danmark.

2.6.4 Journalistisk praksis på grønlandske medier

Naimah Hussains Ph.d.-afhandling '*Journalistik i små samfund – Et studie af journalistisk praksis på grønlandske nyhedsmedier*' fra 2018 er efter mit kendskab, den første af sin slags indenfor medieforskning i Grønland, hvor der undersøges grønlandske journalisters produktionsvilkår og journalistisk praksis på medierne (Hussain 2019). Vha. etnografiske metoder som bl.a. observationsstudier og kvalitative interviews vises de grønlandske journalisters særlige udfordringer ved at producere journalistik på trods af enorme geografiske afstande, flersproglighed og kulturforskelle. Afhandlingen lægger en postkolonial "linse" over genstandsfeltet og hermed sin analyse (Ibid.). Det konkluderes, at der eksisterer helt særlige produktionsvilkår på Grønlandske nyhedsmedier såsom at versionere indholdet, så det udkommer på både grønlandsk og dansk. I Hussains litteraturgennemgang nævnes ligeledes andre forskere, der også anlægger et postkolonialt perspektiv: "*At Grønland fremstilles stereotypt i dansk presse*

eller i repræsentationer på anden vis, er også konstateret af andre kilder sidenhen (Bjørst 2008; Rasmussen 1979; Holm Pedersen 2016).” (Hussain 201: 2). Afhandlingen præsenterer og trækker ligeledes på en række mere samfundsvidenskabelige grønlandsforskere, som beskæftiger sig med identitetsspørgsmål (Petersen, Gad, Thisted, Bjørst, Gant, Sejersen) (Ibid.).

Selvom afhandlingen trækker på etnografiske metoder og bidrager med journalistisk praksis-perspektiv, er den stadig interessant at inddrage her. Hussain viser, at der eksisterer markant anderledes vilkår for journalistik i Grønland end fx i Danmark. Det kan bidrage som en forklaringsramme til dette speciales diskussion af, hvorvidt en type af produktion som 'Spiralkampagnen' ville kunne produceres af Grønlandske medier.

2.1.5 Små mediesystemer – små ressourcer

I sin artikel '*Medier og selvstændighed i Grønland*' fra 2019 diskuterer Signe Ravn-Højgaard, hvorvidt et lille og sårbart mediesystem kan have brug for en interventionistisk offentlig regulering af medierne for at kunne stå stærkt nok til at udgøre en nationsopbyggende samfundsinstitution (Ravn-Højgaard 2019). Hun præsenterer, hvad der er særlige træk ved små mediesystemer i mikrostater som fx Grønland. Der er særligt fire strukturelle vilkår, som gør sig gældende: få ressourcer, få reklameindtægter, påvirkninger udefra og sårbarhed overfor medieprodukter udefra, som kan udkonkurrere de lokale. Signe Ravn-Højgaard konstaterer, at fordi medierne udgør en central institution i demokratiet og samtidig spiller en væsentlig rolle i nation-buildingprocesser, er det en relevant institution at undersøge, når man undersøger selvstændighedstemaet. På den måde bidrager artiklen til denne litteraturgennemgang og til specialet som helhed ved at give en strukturel forklaringsramme for, hvorfor der er særlige vilkår i det grønlandske mediesystem.

2.1.6 Diskursanalyse af grønlandsk mediedækning historisk

I artiklen '*A modern mine? Greenlandic media coverage on the mining community of Qullissat, western Greenland, 1942–1968*' fra 2018 undersøger Janina Priebe, hvordan minen Qullissat og historien om den fremstilles i to grønlandske landsdækkende aviser igennem en årrække. Analysens metode er kvalitativ diskursanalyse over en afgrænset tidsperiode, hvilket ligner designet i indeværende speciale. Priebe medtager dog en væsentligt større tidsperiode, som i højere grad kan vise udviklingen i diskurser over tid. Derudover er historien om lukningen af minen i Qullissat en lignende case eller genstandsfelt som spiralsagen, eksperimentbørnene og de juridisk faderløse. På den måde indeholder den spor af mediernes rolle i nationbuilding, men har stadig et anderledes undersøgelsesdesign end min undersøgelse.

2.1.7 Hvor placerer mit speciale sig?

Ud fra denne korte gennemgang af nedslag i forskningen i medier i det grønlandske samfund, kan jeg opsummere, at forskningen indenfor dette speciales forskningsfelt *er* begrænset. Det er et lille felt, hvor meget stadig har til gode at blive undersøgt. Karina Fleischers speciale om den grønlandske presses rolle i nationsopbygningen er yderst relevant for dette speciale og trækker på samme teoriramme. Dog adskiller mit speciale sig fra hendes undersøgelser primært ved, at jeg fokuserer på nationbuilding igennem diskurser i medier. Andre specialer, som jeg stødte på i litteratursøgningen, beskæftiger sig med et postkolonialt perspektiv ligesom Naimah Hussains afhandling, hvor de analyserer stereotypiske fremstillinger af grønlændere i danske medier. Det er ikke dette speciales målsætning. Indeværende speciales fokus er heller ikke det strukturelle perspektiv, som Signe Ravn-Højgaard præsenterer i sin artikel. Janina Priebe laver en diskursanalyse, men den adskiller sig fra min ved at være historisk og over en lang årrække. De fleste øvrige specialer, som omhandler Grønland og medier undersøger, hvorvidt grønlændere fremstilles stereotypet i den danske presse. De tager dermed ikke udgangspunkt i den grønlandske presses dækning af en aktuel mediesag, ligesom dette speciale gør. Derudover er dette efter mit kendskab den første undersøgelse af spiralsagen som case i en nutidig kontekst, hvor mediernes rolle i at konstruere et forestillet fællesskab diskursivt, er rammen om en diskursanalyse af en ny mediedækning på et grønlandsk medie.

3.0 Metode

I de foregående kapitler har jeg placeret dette speciale både i forhold til den eksisterende og relevante forskning i feltet. Efterfølgende har jeg redegjort for dets teoretiske grundlag. Dette kapitel har derfor til formål at klargøre, hvordan undersøgelsen ser ud og med hvilke redskaber, jeg vil besvare min problemformulering. Derfor vil dette metodekapitel redegøre for mit valg af kvalitativ metode, mit valg af case, min afgrænsning af empiri og afslutningsvis en redegørelse for centrale begreber fra diskursteorien, som anvendes til at gøre analysen mulig at operationalisere i praksis.

3.1 Casestudiedesign:

I dette første afsnit af metodekapitlet vil jeg forklare specialets undersøgelsesdesign, som er et casestudie. Designet danner rammen om både empiriindsamlingen og den videre bearbejdning- og analyseproces, som understøttes af specialets teoretiske ramme, der alt sammen har til formål at besvare problemformuleringen.

Dette speciales design er et casestudie, hvor den såkaldte spiralsag i Grønland er omdrejningspunktet. Hvorfor den er valgt som case, kommer jeg nærmere ind på senere i dette metodekapitel. Et casestudie er ifølge Allan Bryman et intenst studie, som fokuserer på én enkelt case indenfor et felt (Bryman 2016: 60). En case kan være alt fra et geografisk sted, en bestemt organisation eller et socialt fænomen. Der kan i et casestudiedesign både anvendes kvalitative og kvantitative metoder eller de kan anvendes i kombination. Dette speciale anvender en kvalitativ tilgang.

En stor fordel ved et casestudiedesign er ifølge Bent Flyvbjerg, at man lettere forstår komplekse spørgsmål igennem en dybdegående caseundersøgelse (Flyvbjerg 2015: 497). Han mener således, at det er muligt og pålideligt at generalisere ud fra en enkelt case. Denne type af design vil ifølge ham med fordel kunne suppleres af øvrige designtyper eller metoder. Han skriver således:

”Man kan ofte generalisere på grundlag af en enkelt case, og casestudiet kan bidrage til den videnskabelige generalisering som supplement eller alternativ til andre metoder. Formel generalisering er imidlertid overvurderet som kilde til videnskabelig udvikling, mens ’eksemplets magt’ er undervurderet” (Flyvbjerg 2015: 506).

Bent Flyvbjergs argument om, at en enkelt case på trods af modstand i de videnskabelige miljøer, godt kan generaliseres ud til en bredere viden, kræver dog at den case, som er genstand for undersøgelsen, er velvalgt ved, at den illustrerer og uddyber undersøgelsens problemfelt.

Ud af flere forskellige typer af casedesigns peger Alan Bryman på den type af case, som han benævner som 'single event'-casen, som fx kunne være Cuba-krisen og den mediebevågenhed, som begivenheden medførte (Bryman 2016: 60). Den typologi passer på dette speciales design, hvor spiralsagen fra Grønlands kolonitid er casen som begivenhed, og hvor det felt som undersøges i problemformuleringen, er mediedækningen af sagen. Casen illustrerer på den måde en historisk begivenhed, der bringes op i en nutid kontekst ved hjælp af mediernes nyvundne opmærksomhed på sagen. Netop magtforholdet er Laclau og Mouffes diskursteori valgt til at afdække igennem diskursanalysen. Den analytiske tilgang i dette speciale er kvalitativt, hvilket ifølge Bryman ligeledes er oplagt i et casestudiedesign (Ibid.: 60).

Den empiri, som analyseres i dette speciale, er artikler bragt i mediet Sermitsiaq.AG i forbindelse med DRs podcast om spiralsagen i maj 2022. På den måde vises spiralsagen som case i en yderligere smal illustrationsramme, hvor det afgrænses til et enkelt medie i en afgrænset tidsperiode. Man kan endda argumentere for, at mediet Sermitsiaq.AG i sig selv kan ansues som en eksemplificerende case for hele mediedækningen. Formålet med både spiralsagen som 'single event case' og afgrænsningen til ét enkelt medie er 'eksemplets magt', som Flyvbjerg beskriver det (Flyvbjerg 2015: 506). Det er nemlig muligt at generalisere den viden, som den kvalitative diskursanalyse fremkommer med ud til en bredere kontekst, fordi spiralsagen i medierne som case er udtryk for nogle større strømninger, som udfolder sig i Grønland og Danmarks forhold i disse år.

3.1.1 Spiralsagen som case

Spiralsagen er her udvalgt, fordi den er en historisk begivenhed fra tiden, hvor Grønland var en dansk koloni, og som søger at illustrere nogle af de dybe konflikter, der også findes i Danmarks og Grønlands interne relation – dengang, såvel som i dag. Som beskrevet i problemfeltet, kommer der i disse år flere store sager frem i offentligheden og i det danske mediebillede fx de såkaldte eksperimentbørn eller de juridisk faderløse. Spiralsagen som case illustrerer en større og dybere konflikt imellem Grønland og Danmark, som starter helt tilbage til 1960'ernes kolonitid og trækker tråde helt op til i dag. I et historisk perspektiv illustrerer casen det koloniale forhold imellem Danmark som daværende kolonimagt og Grønland som den koloniserede part. I et nutidigt perspektiv får casen pludselig fornyet opmærksomhed i medierne via DR's podcastserie 'Spiralkampagnen', hvor danske journalister kulegraver sagen, som formidles i podcasten. Som journalistisk produkt har historien udover de klassiske nyhedskriterier væsentlighed, identifikation, sensation, aktualitet og konflikt også et præg af eksklusivitetskriteriet, solobarometeret og afsløring, som Ida Willig beskriver i sit kapitel 'Nyhedsprioritering' (Willig 2011: 254-255). Selvom spiralsagen startede tilbage i 1960'erne, har sagen fortsat meget aktualitet især fordi mange af kvinderne, som fik spiral imod deres vilje fortsat, lever og nogle indgår som kilder i journalistikken i dag. Casen har med andre ord alle de greb, som udgør en god og salgbar journalistisk historie. Nyhedens udbredelse i år 2022, som dette speciale kredser om, har ligeledes fået politisk opmærksomhed som ses både i nyhedsartiklerne, hvor der er mange reaktioner fra grønlandske politikere og der er efter DRs lancering af 'spiralkampagnen' blevet nedsat flere kommissioner, som skal undersøge sagen til bunds. Derpå er casen også et eksempel på, hvordan en sag tages op af

medier og efterfølgende spiller ind på en politisk scene og i en større nationbuilding-proces, som Grønland er i gang med.

Ifølge Bent Flyvbjerg findes der forskellige strategier for udvalg af cases og det er naturligvis afhængigt af, hvad formålet med casen skal være og til hvilket type af undersøgelsesdesign (Flyvbjerg 2015: 508). Jeg vil argumentere for, at spiralsagen som case hører ind under hans kategori '*paradigmisk case*'. Det er en type af case, der ifølge ham stråler og skiller sig ud blandt de andre mulige cases. En paradigmisk cases særstatus vil ifølge Flyvbjerg afhænge af omverdenens reaktion på casen (Ibid.: 511), hvilket bliver bekræftet af, at mediedækningen af spiralsagen blev global efter, at DR lancerede deres produktion. Dette uddybes i analysedel 1.

Som det blev præsenteret i specialets indledende afsnit og som bliver klarlagt senere i diskursanalysen, bliver der i medierne citeret udtryk som 'nationalt traume', 'folkedrab' og 'familieplanlægning', hvilket tyder på, at spiralsagen deler vandene, og at der er meget på spil for parterne. Det gør den interessant rent sprogligt i en diskursiv kontekst, hvor mit teorivalg beskæftiger sig med magtkampe, og hvordan disse udfolder sig (Laclau 2005). Dette bekræfter også, at teorigrundlaget for dette speciale matcher med indholdet af casen, og hvilke temaer den har til formål at illustrere.

3.2 Afgræsning og generering af empiri

I dette afsnit af metodekapitlet vil jeg klargøre mine valg af empiriindsamling. Afsnittet berører valg af relevante medier, min tidsperiode og hvilke særlige forhold som gør sig gældende i arbejdet med grønlandske medier.

3.2.1 Udvælgelse af medie

Udvælgelsen af medier, hvorfra jeg foretager min diskursanalyse af casen spiralsagen, starter ved Danmarks Radio. Danmarks Radios podcast 'spiralkampagnen' og efterfølgende dækning af spiralsagen ligger som baggrund for hele dette speciale og fungerer samtidig som et springbræt til at analysere grønlandske mediers dækning af sagen. DRs podcast og dens indhold bliver udfoldet nærmere i første del af analysen, hvor det også fremgår, at der er nogle andre diskurser på spil i podcasten end i den grønlandske nyhedsdækning. Da dette speciale ønsker at belyse, hvordan en dansk medieproduktion kan give næring til en grønlandsk selvstændighedsdiskurs, som nok er der i forvejen, men som får givet nyt indhold via spiralsagen, ønskes fokus på et grønlandsk medie.

Generelt er der få landsdækkende nyhedsmedier i Grønland udover Kalaallit Nunaata Radioa (KNR), som er et offentligt finansieret public-service-medie i lighed med DR i Danmark.

Jeg har valgt at fokusere min empirigenerering omkring webmediet Sermitsiaq.AGs dækning af spiralsagen. Webmediet er de to grønlandske dagblade Sermitsiaq og

Atuagagdliutit/Grønlandsposten (AG)s fælles webside, som har en selvstændig journalistisk redaktion med egen webredaktør m.v. Mediet er er redaktionelt drevet, publicistisk og landsdækkende. Begge aviserne er uafhængige nyhedsmedier, som hver udkommer på print én gang ugentligt. Den fælles webavis publicerer dagligt. Flere gange har medierne tydeliggjort, at de er uafhængige af politiske tilhørsforhold, og at de arbejder ud fra et journalistisk ideal om at dele sol og vind lige (Sermitsiaq.AG 2013). På den måde fremstår mediet Sermitsiaq.AG som en god og upartisk case på et medie, hvis indhold bliver analyseret i dybden. Udover upartiskheden, er det værd at nævne at Sermitsiaq.AG reelt, er det eneste konkurrerende netmedie til det offentligt finansierede KNR i det grønlandske medielandskab (Ravn-Højgaard 2019: 67). Det understøtter Sermitsiaq.AGs upartiskhed. Deres dækning af spiralsagen er yderligere interessant, fordi de kan være endnu mere kritiske overfor styret, og fordi de har til sigte at høre begge parter i en sag. Dette er interessant for at kunne belyse den grønlandske selvstændighedsdiskurs, som en politisk målsætning, hvor de forskellige politikere artikulerer den lidt forskelligt.

Jeg afgrænser min undersøgelses empiri til webartikler. Der findes en række øvrige lokale medier, magasiner og blogs m.m. (Signe Ravn-Højgaard 2019), som er udeladt i dette speciale. Mediehuset KNR udkommer dagligt på lyd, web og TV. Deres webartikler er ikke medtaget i denne analyse grundet specialets tidsbegrænsning, men mest grundet disses indhold. Ved en søgning på infomedia med søgeordet 'spiralkampagne*' i perioden 06-05-2022 til 06-06-2022 fik jeg 19 hits frem fra KNR. På baggrund af en gennemlæsning af de webartikler, besluttede jeg ikke at medtage dem. KNRs dækning af spiralsagen er både politisk, ligesom Sermitsiaq.AG's, men der er også flere personbårne historier, hvor kvinder fra spiralsagen står frem med deres historie. Dette speciales formål er imidlertid at analysere, hvilke diskurser som fremkommer i dækningen og diskutere, hvilken betydning disse diskurser kan have for nationbuildings processen i Grønland. I min første gennemlæsning af artiklerne bragt i månederne efter DRs podcast kom ud, så jeg mange forskellige og relevante diskurser repræsenteret, og det er illustrativt nok analysens formål. Derfor er det oplagt at afgrænse til Sermitsiaq.AGs dækning, som har mere fokus på politiske reaktioner og eksperter. De typer af artikler, som er gennemgående i netop den dækning, bærer præg af nyhedsjournalistik baseret på især opsøgende metoder og interviews med partskilder (Schmidt 2011: 171-177). Jf. min problemformulering har artiklerne fra mediet til formål at vise diskurser, og politiske diskurser vil typisk være tydelige i nyhedsjournalistik, som videreformidler politiske reaktioner på en sag. Her er Sermitsiaq.AG et oplagt medie at undersøge nærmere.

3.2.2 Tosprogede medier

I det grønlandske mediesystem og i de redaktionelle miljøer er nogle arbejdsgange, som gør det væsentligt anderledes, end vi kender fra fx det danske. Alt medieindhold udkommer både på dansk og grønlandsk. De særlige produktionsvilkår er velbeskrevet i Naimah Hussains afhandling. Her kommer hun ind på, hvordan journalisterne typisk arbejder i par af en dansksproget og én

grønlandssproget, eller at man arbejder med versioneringer af de samme artikler (Hussain 2019). Det betyder i praksis, at det indhold som publiceres dagligt, vil være det samme på hhv. grønlandsk og dansk. På Sermitsiaq.AG udkommer webartiklerne på de to sprog samtidig. Da jeg ikke selv taler grønlandsk, giver det mening at sortere de artikler fra allerede i grovsorteringen, da der alligevel ikke ville fremkomme ny viden ud af at analysere dem. Denne selektion sker automatisk på Sermitsiaq.AG, da mit søgeord 'spiral' er på dansk. De gange hvor søgningen også fanger grønlandssprogede artikler, sorterer jeg dem fra allerede på forhånd.

3.2.3 Udvælgelse af tidsperiode

Jeg har udvalgt min tidsperiode ud fra, at DR's podcast "Spiralkampagnen" var en slags 'breaking point', hvorfra nyheden rullede videre fra. Som det blev forelagt i første analysedel, ses en stigning i dækningen af sagen efter DRs breaking point den 6. maj 2022. Stigningen i artikler hos Sermitsiaq.AG sker især i de første to måneder efter podcasten og flader ud over sommeren for så at stige igen i efteråret. Da jeg er interesseret i de politiske reaktioner, er nyhedsværdien i dækningen central at indkapsle. For at chokeffekten af DR's nyhed indgår, vælger jeg den første måned efter podcastens lancering, som er i tidsperioden 06-05-22 til 06-06-22. Det er i et ønske om at indfange relevante tendenser, som er interessante i forhold til begrebet om nation-building. Det er ifølge Morten Brænder m.fl. netop formålet med en diskursanalyse, hvor der ikke er fokus på én bestemt aktør, men: "*Der er snarere tale om strømme, tendenser eller projekter, som sætter sig igennem.*" (Brænder m.fl. 2014: 166). Det kræver en vis bredde i empiriindsamlingen, men samtidig ønsker jeg en diskursanalyse i dybden af empirien, og derfor kan perioden heller ikke være for bred. Analysen fokuserer hermed på de 15 artikler, som webmediet Sermitsiaq.AG bragte i måneden efter breaking point. Bruttotallet, hvis begge sprog blev talt med, ville være dobbelt så stort, men dem afgrænser jeg mig fra jf. forrige afsnit om tosproglighed.

3.3 Diskursanalyse som metode og analysestrategi

En meget stor fordel ved diskursanalysen som metodisk tilgang i dette projekt er, at den som resten af det socialkonstruktivistiske bagtæppe søger viden, som er objektivt fremskaffet eller analyseret. Der eksisterer ikke et tilstræbt mål om objektivitet, og dette gør det lettere at anlægge en kvalitativ tekstanalyse over artiklerne fra de grønlandske medier. Mie Femø Nielsen og Svend Skriver i deres *Metodekøgebogen*, at det direkte er en fordel, at man som undersøger må bekende kulør:

"Som diskursanalytiker kan du med fordel 'carve out your own approach', der vil tillade dig at undersøge præcis det, du gerne vil, og ofte vil du have glæde af at kombinere flere tilgange." (Femø Nielsen 2019: 339).

Dette giver i indeværende speciales tilfælde mulighed for, at analysen frembringer en viden, som er baseret mere på frie fortolkninger baseret på min egen forforståelse og placering i feltet. Dette svækker ikke validiteten i diskursanalysen. Slet ikke taget i betragtning af at Laclau og Mouffes teoridannelse startede som et politisk projekt, før det blev teoridannende (Dreyer Hansen 2012). I kapitlet *Diskurs og Videnskabsteori* diskuterer Allan Dreyer Hansen, hvorvidt et diskursteoretisk arbejde, som i visse tilfælde bliver normativ, fortsat kan leve op til samfundsvidenskabernes ærinde om at tænke kritisk og til videnskabelig redelighed. Her efterlades ingen tvivl om, at de 'traditionelle videnskabelige dyder' ikke må svigtes:

"Diskursanalyser er lige så forpligtende på åbenhed, konsistens, systematik og sandhed som enhver anden videnskabelig praksis" (Dreyer Hansen 2012: 271).

Det sikres i dette speciale ved at fremføre en tydelig metodefremgang, afgrænsning og gennemsigtighed i analysen. På den måde fremkommer specialets nyfundne viden på et redeligt videnskabeligt grundlag på trods af, at der er et socialkonstruktivistisk grundlag og en anvendelse af en til dels radikal diskursteori.

I dette speciale ønsker jeg at identificere diskurser i Sermitsiaq.AGs dækning af spiralsagen i en bestemt tidsperiode. For at gøre denne diskursanalyse operationaliserbar, vælger jeg at identificere diskurserne ud fra en "linse" inspireret af Benedict Andersons teori om forestillede fællesskaber. Som underspørgsmål tre i indledningen lyder: *"Hvordan konstrueres diskurser om nationalt fællesskab i Sermitsiaq.AGs dækning efter 'breaking point' i maj 2022?"* identificeres herud fra tre forskellige diskurser, som jeg ser repræsenteret gentagne gange i empirien. Disse blotlægges sidenhen ved hjælp af de begreber, som Laclau og Mouffes diskursteori stiller til rådighed. De begreber, som anvendes som analyseredskaber, er følgende: diskursbegrebet, hegemoni, artikulation, antagonisme, knudepunkter, flydende betegner og ækvivalenskæder (Dreyer Hansen 2012). De redskaber bruges til at kunne analysere i dybden af hver sætning og ned på ordniveau.

3.4 Delkonklusion

For at opsummere dette metodekapitel kan man sige, at specialet helt overordnet er et casestudie af spiralsagen som case i medierne. Dernæst er mediet Sermitsiaq.AG som empirien stammer fra en case på den grønlandske mediedækning. Sermitsiaq.AGs dækning er mere politisk end fx KNRs dækning af samme sag, og derfor giver denne afgrænsning mening i forhold til specialets problemformulering. Herunder analyseres de 15 artikler, som blev bragt på dansk i den første måned efter DRs podcast breakede i en dybdegående diskursanalyse, hvor der anvendes de redskaber, som Laclau og Mouffes diskursteori stiller til rådighed.

4.0 Analysedel 1

Dette afsnit i analysen har til formål at give læseren et indtryk af, hvordan dækningen af spiralsagen har været før og efter DRs lancering af podcastserien. Derfor vil første afsnit give en kort opsummering af, hvad podcasten indeholder og hvilke diskurser, som overordnet er repræsenteret i den. Analysedel 1 har derudover til formål at besvare underspørgsmål ét om, dels hvordan dækningen har været, dels hvordan podcasten har kickstartet en fornyet dækning. Her fokuseres særligt på Sermitsiaq.AGs dækning, da mediet er centralt i problemformuleringen og den videre analyse. Afslutningsvis vises også, hvordan dækningen har været i danske såvel som internationale medier i perioden efter, hvad jeg kalder for 'breaking point'.

4.1 DRs podcast 'Spiralkampagnen'

Danmarks Radio publicerer den 6. Maj 2022 podcasten 'Spiralkampagnen' i fem afsnit på alle deres platforme (Danmarks Radio 2022b). Den afdækker først og fremmest, hvordan op mod halvdelen af de fødedygtige grønlandske kvinder i årene 1966 til 1975 fik oplagt en spiral som præventionsmiddel – tilsyneladende uden tilstrækkelig oplysning eller samtykke. Da Grønland i den periode stadig var en dansk koloni, hørte ansvaret for sundhedsvæsenet og dennes forvaltning til under den danske regering. Det betyder også, at de 4500 spiraler som blev sat op i tidsperioden, var den danske regerings ansvar. Podcasten afdækker igennem dybdegående og undersøgende research, hvordan spiralernes udbredelse var organiseret og planlagt af den danske kolonimagt i en sådan grad, at DR-journalisterne kalder det for en 'kampagne' (Ibid.). De graver gamle avisudklip, politiske taler og andre dokumenter frem, som dokumenterer omfanget af kampagnen. De kilder, som optræder i podcasten, er en blanding af nulevende grønlandske kvinder, som fortæller om deres oplevelser med at få en spiral imod deres vilje og så nulevende læger, som enten kan berette historier om spiraler i Grønland, eller selv har været med til at implementere kampagnen ved at give kvinderne spiral (Ibid.). På den måde er podcastens indhold baseret på en blanding af materiale fra arkiver og vidneberetninger. Kilderne, som er repræsenteret i podcasten, udtaler sig om deres egne oplevelser, enten fordi de selv fik en spiral, eller fordi de var læger i Grønland i perioden.

Den er blottet for politiske reaktioner både fra den danske og den grønlandske side i nutiden. Der er med andre ord ikke nogen i podcasten, som hævder, at spiralkampagnen er folkedrab, eller som kobler det sammen med et ønske om en hel løsrivelse fra Danmark. Podcasten er af mere historisk og vidnesbyrdkarakter, hvor kilderne tager udgangspunkt i egne erfaringer, når de fortæller. Redaktionerne fra politisk side kommer til gengæld i både grønlandske og danske medier efterfølgende. Det bakker op om den afgrænsning, som jeg præsenterede i metodeafsnittet ved at begrænse diskursanalysen til dækningen af spiralsagen i det grønlandske medie Sermitsiaq.AG, hvor mange politiske reaktioner og hermed den grønlandske selvstændighedsdiskurs er repræsenteret. De kvindelige kilder, som udtaler sig i podcasten, er i de fleste tilfælde også brugt

som kilder i den allertidligste dækning af spiralsagen, som følgende afsnit vil berøre. Dette speciales ærinde er imidlertid ikke de personbårne vinkler på sagen, men de større diskurser, som nyheden puster liv i.

4.2 Dækning af spiralsagen før maj 2022

Dette indledende afsnit af første analysedel vil kort beskrive den sporadiske dækningen af spiralsagen i nedslag, som den var før DR lancerede sin undersøgende podcast 'spiralkampagnen' i maj 2022. Som de afdækker i podcasten og i deres efterfølgende feature på dr.dk, har der været dækning af igangsættelsen af kampagnen tilbage i 1960'erne både i Grønlandsk og dansk dagspresse (Danmarks Radio 2022a). Derudover blev der i 1971 bragt en artikel i danske Ugeskrift for Læger, som giver en status på projektet med at opsætte spiraler i Grønlandske piger (Berg 1971). Her fremlægges tal for, hvor mange spiraler som er opsat i hvilke aldersgrupper i hvilke byer.

I nyere tid har printavisen AG skrevet om sagen under rubrikken '*Spiral som prævention: Det følte som et overgreb*' i april 2019, og samme artikel blev bragt som webartikel på Sermitsiaq.AG (Sermitsiaq.AG 2019). Omkring to år efter de artikler bringer Sermitsiaq.AG en artikel med rubrikken "Staten tog min mødom", hvor to kvinder står frem med deres historie om, da de fik spiral mod deres vilje som unge (Sermitsiaq.AG 2021). Den artikel bringes i juni 2021. Det fremgår også af samme artikel, at det grønlandske kvindemagasin Annanut tidligere har beskrevet emnet.

Efter mit kendskab har KNR ikke bragt noget om spiralsagen før maj 22. En infomediasøgning på tværs af deres platforme og fandt ingen relevante indslag eller artikler i tidsperioden før maj 2022.³

4.3. Mediedækningen efter maj 2022

Udover den spæde dækning af spiralsagen, podcastens indhold og dens påvirkning af Sermitsiaq.AGs dækning, tjener det specialet at få et overblik over den efterfølgende dækning. Efter podcasten breakede startede nemlig både en dækning af sagen i danske, grønlandske og internationale medier. Grundet specialets begrænsning har det ikke været muligt at lave en samlet oversigt med alt medieindhold på tværs af lande fra maj 2022 og fremefter. Derfor tilstræber følgende afsnit at give både et overblik og kort indblik i kvalitativt udvalgte nedslag fra dækningen på tværs af platforme og lande. Indholdet er udvalgt med det sigte at vise, hvor bred dækningen har været samt at indfange de politiske reaktioner – herunder særligt beslutningerne om undersøgelseskommissionerne – på bedst mulig vis. For at give læseren det bedst mulige overblik, er artiklerne rangeret i en tidslinje.

³ Infomedia: "spiral", KNR, 01-01-66 til 05-05-22 viste ingenting om sagen

Juni 2022:

- **09-06-22:** Sermitsiaq.AG skriver at Selvstyreformand Múte B. Egede håber på, at en udredning af Grønland og Danmarks fælles fortid kan skabe forsoning. Han er tilfreds med en fælles nedsat kommission efter nyheden om spiralsagen (Sermitsiaq.AG 2022c).
- **15-06-22:** B.T. bringer et Ritzau telegram, om at den danske sundhedsminister iværksætter en uvildig undersøgelse af spiralsagen. Telegrammet bringes i flere landsdækkende danske medier samme dag (B.T. 2022).

Juli 2022:

- **14-07-22:** Den franske avis Le Monde skriver på deres engelsksprogede website om, at Danmark nu efterforsker spiralsagen i Grønland. Avisen kalder det en skandale, at over 4.500 kvinder fik spiral herunder mange mindreårige og uden samtykke (Le Monde 2022).

August 2022:

- **09-08-22:** I august beretter AvisenDanmark sammen med andre medier, at sundhedsminister Magnus Heuniche rejser til Grønland for at drøfte spiralsagen sammen med sin grønlandske ministerkollega (AvisenDanmark 2022). En infomediasøgning viser, at der er 56 artikler i danske medier om spiralsagen netop den dag.^{4,5}

September 2022:

- **30-09-22:** Det britiske medie BBC bringer en artikel med hovedkilden i DRs podcastserie, nemlig den grønlandske kvinde Naja Lyberth, som fik spiral imod sin vilje (BBC 2022). Artiklen omtaler sagen som "the birth control strategy" og fokuserer på, at det netop var en kampagne planlagt fra dansk side og gik udover Inuit som folk.

Oktober 2022:

- **02-10-22:** I oktober kom KNR med en politisk nyhed om, at den grønlandske sundhedsminister, Mimi Karlsen, ser frem til at udredningen af spiralkampagnen går i gang. (KNRb). KNR kalder sagen for 'spiralkampagnen' og refererer tilbage til DRs podcast.

⁴ Infomediasøgning 06-06-22 → dd. 03-02-23: 190 hits brutto på 'spiralsag'

December 2022:

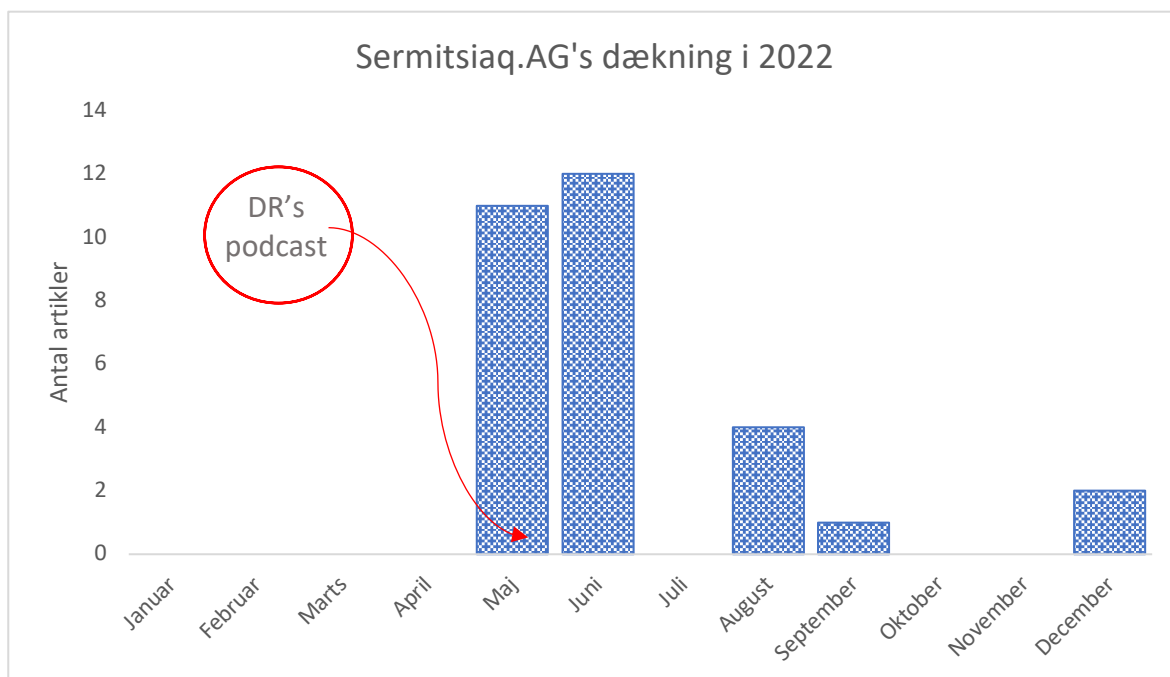
- **08-12-22:** Efter en stille periode i november kommer der i december igen gang i dækningen. BBC bringer endnu en portræthistorie med vidnesbyrd fra en grønlandsk kvinde, som fik spiral uden sit vidende (BBC 2022b).
- **16-12-22:** BBC har været i Grønland for at filme og bringer i december deres dokumentar 'Greenlands lost Generation', hvor mange af de samme grønlandske kvinder fra podcasten og øvrige artikler fortæller deres historier i deres respektive hjembyer (BBC 2022c).
- **27-12-22:** KNR bringer en casehistorie med en kvinde, som har haft spiral mod sit vidende og nu ønsker, at Danmark skal hjælpe med gratis psykologhjælp (KNRc).

Januar 2023:

- **29-01-23:** KNR fortæller i januar, at 30 kvinder nu har klaget til Grønlands Landslægeembede for de spiraler, som de fik sat op uden samtykke (KNR 2023).
- **29-01-23:** Senere samme dag ses nyheden også på DR nyheders liveblog (Danmarks Radio 2023). Det er et eksempel på den boomerangeffekt, som er imellem de to mediesystemer ,og som kunne være interessant at dykke ned i.

4.4 Spiralsagen på Sermitsiaq.AG

For at illustrere Sermitsiaq.AGs dækning af spiralsagen i 2022 har jeg lavet følgende oversigt over det samlede antal artikler om sagen fordelt på måneder.

Eget diagram: Fordelingen af artikler om spiralsagen i hele 2022

Grafen er baseret på en optælling, som tydeliggør, at dækningen er intensiveret efter DRs podcast breakede den 6. maj 2022 – som den røde pil illustrerer. Dækningen i de første måneder af 2022 er slet ikke eksisterende, hvorefter den eksploderer i tiden umiddelbart efter 'breaking point'. Dækningen er tæt i maj og juni, hvorefter den flader ud over sommeren for i sensommeren igen at udvikle sig. Det passer tidsmæssigt med, at der sker politisk handling, som fx at daværende danske sundhedsminister Magnus Heunicke rejser til Grønland for at diskutere situationen med den grønlandske sundhedsminister Mimi Karlsen i august 2022 (Sermitsiaq.AG 2022a). Det er beskrevet i selvsamme medie og senere i september kommer den fælles aftale om udredningen af spiralsagen, hvilket Sermitsiaq.AG også følger (Sermitsiaq.AG 2022b). I slutningen af 2022 bringes så igen et par artikler om sagen, efter at britiske BBC har lavet en dokumentar med en af de grønlandske kvinder, som har været udsat for at få spiralen sat op imod sin vilje.

Som det er beskrevet i metodeafsnittet, er det efter breaking point, at jeg har afgrænset tidsperioden til én måned og dermed får jeg 15 webartikler, som anvendes i en diskursanalyse i analysedel 2. Man kan argumentere for, at Sermitsiaq.AG som case på et medie har tilnærmelsesvis hegemonisk status i det grønlandske medielandskab. Det er delvist, fordi der kun

eksisterer et begrænset antal landsdækkende nyhedsmedier, og dermed har de få som er, en stor magt til at definere den dominerende diskurs. Specialets hensigt er netop at identificere grønlandske nation-building diskurser, og disse er velrepræsenteret i Sermitsiaq.AGs dækning efter 'breaking point'.

4.5 Delkonklusion på analysedel 1

Dette afsnit viser, at DR's lancering af podcastserien 'Spiralkampagnen' d. 6. maj 2022 kickstarter en dækning af sagen i andre medier også. Det ses tydeligt i optællingen over Sermitsiaq.AGs dækning, hvor der ikke er nogle artikler om emnet før i maj, og derefter er dækningen til stede. Særligt i de to første måneder efter podcasten. Den sporadiske dækning, som var før podcasten, viser sig mere konstant efterfølgende. Dækningen bliver efter podcasten både i danske, grønlandske og internationale medier. Dermed kan det konkluderes ud fra analysedel 1, at DR-podcasten kan anskues en katalysator for at kickstarte dækningen af spiralsagen - også i det grønlandske medier.

5.0 Analysedel 2

Denne anden del af analysekapitlet har til formål at identificere hvilke diskurser om Grønland som nationalt fællesskab, der konstrueres i Sermitsiaq.AG's dækning efter podcasten spiralkampagnen breakede. Sermitsiaq.AG er valgt som afgrænsning, fordi deres artikler repræsenterer den politiske dækning af spiralsagen i Grønlandske medier.

På tværs af partierne i Grønland hersker en grundlæggende enighed om, at landet skal have en øget selvstændighed. Den selvstændighed kan udforme sig på forskellig vis og i forskelligt tempo. Siden 2009 har Grønland været selvstyrende indenfor Rigsfællesskabet og er anerkendt i Selvstyreloven som et selvstændigt folk (Retsinformation 2009).

Fælles for de forskellige politiske diskurser i Grønland er, at det er et forestillet fællesskab, som går på tværs af partiskel. Med Laclau og Mouffes diskursteori som bagtæppe kan denne overordnede selvstændighedsdiskurs benævnes som det herskende hegemoni (Laclau 2005: 70). Det er den diskurs, som er dyb og lægger nedenunder alle mindre andre diskurser (Dreyer Hansen 2012: 258). Selvstændighedsdiskursen som hegemoni i Grønland er bundet op på en politisk målsætning om selvstændighed. Den politiske målsætning er så bredt funderet, at den har hegemonisk karakter (Torfing 1999: 101). Derfor vil denne analyse i mindre grad fokusere på hegemoniske kampe, men snarere afdække hvilke diskurser, som bidrager til at fiksere hegemonien. Jeg identificerer i analysen tre diskurser, som alle tre forhandles diskursivt i empirien, og som alle tre spiller ind i den store selvstændighedsdiskurs. Alle de tre er mindre diskurser, som bidrager til den større nationbuilding-diskurs, der handler om selvstændighed.

Ifølge Laclau og Mouffe skal der være visse betingelser til stede for, at det kan betegnes som en hegemoni (Ibid.: 300). En af dem er en social antagonisme, der i dette tilfælde er Danmark, som bliver en slags fælles fjende, som Grønland vil gøre sig uafhængig fra. I artikuleringen af en antagonisme skabes et tydeligt "dem" og "os", hvilket er den fælles bagvedliggende diskurs i alle de diskurser, som er repræsenteret i Sermitsiaq.AG's dækning af spiralsagen. Jf. teorikapitlet ses det, at der i Laclau og Mouffes diskursteori eksisterer flere diskurser indenfor et givent felt samtidig. De kan som i dette tilfælde være under en 'paraply' af én overordnet hegemoni og herunder konkurrere med hinanden. Analysen i indeværende afsnit præsenterer, hvordan disse diskurser artikuleres, og hvilke ord de fikserer i deres meningstilskrivning, som en forhandling der udspilles i empirien.

Jeg har, som beskrevet udførligt i metodekapitlet, taget Benedict Andersons "linse" på, for at identificere forskellige diskurser i min empiri. I dette afsnit præsenteres hver diskurs og herefter analyseres eksemplerne ud fra Laclau og Mouffes analyseredskaber, så det bliver tydeligt for læseren, *hvordan* diskurserne konstrueres i praksis rent sprogligt. Strukturen for analysen er opdelt, så hver diskurs eller element har sit afsnit, og eksemplerne følger og udfoldes under hver.

Derfor tages udgangspunkt i problemformuleringens underspørgsmål: *"Hvordan konstrueres diskurser om nationalt fællesskab i Sermitsiaq.AG dækning i maj 2022?"*

5.1 Fortidsdiskursen

Diskursen om, at spiralsagen var et folkemord begået mod det Grønlandske folk er gennemgående i hele mit materiale. Diskursen ønsker at definere Grønlands fælles hukommelse for, hvad der skete i fortiden. Den forsøger at overtage fortællingen om fortiden, og her er spiralsagen blot en enkelt case, hvor diskursen kommer til udtryk. I dækningen af spiralsagen ses denne diskurs tydeligt fikseret til ordet 'folkedrab', hvilket er et tydeligt negativt ladet ordvalg.

Et tydeligt eksempel hvor diskursen ses er særligt i første artikel, hvor folketingspolitikeren Aki-Matilda Høegh-Dam første gang artikulerer den diskurs:

"Det er fuldstændig absurd og skal på ingen måde ignoreres eller pyntes på. Kald det hvad det er: Det er folkemord.", siger hun i artiklen som fortsætter med: *"Politikeren henviser til, at FN definerer folkedrab som eksempelvis, at der gennemføres forholdsregler, der har til formål at forhindre fødsler inden for en bestemt befolkningsgruppe."* (Bilag 1: Artikel 1).

Hun forsøger at artikulere sin diskurs stærkere ved at definere, hvad sagen er. Nemlig at den er et folkedrab. Spiralsagen og FN's definition af hvad et folkedrab er, har umiddelbart ikke noget med hinanden at gøre, men det bliver konstrueret som en diskurs gennem en kobling. (Dreyer Hansen 2017: 345-346). Aki-Matilda Høegh-Dams udtalelser som de første efter 'breaking point' af spiralkampagnen kan ses som et stort angreb i diskursiv forstand, fordi hun prøver at artikulere sin diskurs stærkt ved at definere, hvad spiralsagen er dels i kampen om at konstruere Grønland som en nation og et folk. Det er implicit i udtalelsen, at Grønland er et folk, idet hun kræver en folkeretsdomstol, og det er også implicit i de øvrige diskurser, som denne analyse viser. Det som adskiller sig i denne artikulation af diskursen er, at hendes knudepunkt er det juridiske aspekt. Selvom jeg i denne analyse laver en diskurskategori, som i sig selv handler om 'dem og os', ligger det indbygget i alle diskurserne (Ibid.: 349). Denne diskurs adskiller sig fra de øvrige ved at trække et juridisk argument ind i, hvordan det forestillede fællesskab konstrueres. I fortids-diskursen konstrueres 'dem-os' elementet af, at hun kobler det økonomiske belæg for, at spiralkampagnen blev udført i årene 1966-1970 sammen med en hypotese om, hvad der ville være sket, hvis samme manøvre var foretaget i Danmark. Hermed konstrueres en antagonisme, som ifølge Laclau og Mouffes teori handler om at etablere og tydeliggøre forholdet til sine modstandere i den diskursive kamp (Dreyer 2017: 349). Hun vender her argumentet om og spørger, om samme scenarie kunne ske for nationen Danmark:

"Kunne man forestille sig, at regeringen i Danmark havde sagt: Vi skal lave besparelser. Der er for mange danskere, så halvdelen af alle danske kvinder skal have tvangsspiral. Nej, det vil du aldrig nogensinde høre nogen foreslå", (Bilag 1: artikel 1) udtaler Aki-Matilda Høegh-Dam til Sermitsiaq.AG.

Det nationale fællesskab, som vi kalder Danmark, har umiddelbart heller ikke noget at gøre med spiralsagen i Grønland, men kobles i artikulationen og meningstilskrives i en ny diskurs om, at der er ulige magtforhold imellem Grønland og Danmark, og at der stadig er ubalance. Samtidig forsøger hun også her at overtage, hvad diskursteorien kalder en flydende betegner, og hvad Benedict Anderson kalder nationer ved at flytte fokus fra datidens spiralsag frem til nutidens to nationer, hvor en lignende sag ifølge hende ikke ville kunne udspille sig i Danmark. På den måde konstrueres Grønland som et forestillet fællesskab, som en nation der til stadighed sammenlignes med sin tidligere kolonimagt på en måde, hvor Grønland er Danmark underlegen. Grønland konstrueres som en nation, som underlægges flere og andre krænkelser end fx Danmark. Ordet 'spiral' er en flydende betegner, som ved første øjekast er et neutralt ladet ord, som vi kender fra den medicinske verden, men også et ord som er centralt i den diskursive kamp, og som de forskellige diskurser forsøger at erobre. Ved at meningstilskrive ordet med 'tvang', så det bliver ordet 'tvangsspiral' bliver det tydeligvis et stærkt negativt ladet ord, og når dette fikseres til "folkedrab"-diskursen, fremstår Aki-Matilda Høegh-Dams diskurs stærkt artikuleret.

Igennem hele den grønlandske dækning i perioden efter breaking point af spiralkampagnen er folkedrabsdiskursen til stede i større eller mindre grad. I artikel 4 (bilag 1) udtaler forkvinde for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Qivioq Løvstrøm til Sermitsiaq.AG at:

- "Med folkemord er der tale om udslættelse af en helt folk. Det er den største krænkelse af menneskerettigheder ifølge FN's konventioner. Så det er vigtigt at redegøre, hvad formålet var med spiralkampagnen. Havde spiralkampagnen til hensigt at udslætte folket eller ej, forklarer Qivioq Løvstrøm," og fortsætter:

- "Vi siger ikke, vi er uenige eller enige med udlægningen af kampagnen som folkemord. Men vi finder det vigtigt, at formål og handlinger skal undersøges til bunds, siger hun." (Bilag 1: artikel 4)

Qivioq Løvstrøm er dermed en lille smule blødere i sin udtalelse til Sermitsiaq.AG, idet hun bringer ønsket om en redegørelse ind i diskursen, før hun vil bruge ordet 'folkemord' om sagen. Ved at forbinde den allerede artikulerede diskurs om folkemord med ønsket om en redegørelse for hændelserne, skabes ikke en antagonisme imellem to modstridende diskurser, men derimod nuanceres diskursen en smule ved, at redegørelsen fikseres til den allerede artikulerede diskurs (Dreyer Hansen 2017: 345). Hun stiller også spørgsmålstegn ved, om det reelt var tvang, da spiralerne blev opsat. Det vil hun gerne have undersøgt i en redegørelse for at kunne fastslå, hvor spiralsagen placerer sig i forhold til FN's definition af folkedrab. På den måde fikserer hun ikke

ordet 'tvang' til spiralerne på samme måde, som Aki-Matilda Høegh-Dam gør det i forrige uddrag. Der fikses dermed en negativitet omkring sagen, hvor diskursen artikuleres som om, magtforholdet imellem Danmark og Grønland ikke kun var ulige i kolonitiden, hvor spiralkampagnen foregik, men også er det i nutiden. Det er en stærk del af den diskurs, som konstrueres fra politikerens side, hvor hun i den diskursive praksis sprogligt forsøger at vinde diskursen over, hvad Grønland er som nation igennem at fikse fx 'spiral' som neutralt ladet ord med 'tvang' som negativt ord. Dermed konstruerer hun en ækvivalenskæde om Grønlands nationale fællesskab som dem, der blev krænkede i kolonitiden *og* som til stadighed bliver det.

Begge eksempler, der er præsenteret på folkemord-diskursen, konstruerer en nationalforståelse, som henviser til en historisk begivenhed, og den måde de artikulerer det nutidige nationale fællesskab som Grønland som værende i skyggen af historiske sager som fx spiralsagen. Det er ligeledes interessant, at de begge taler ind i en juridisk tonet diskurs ved at tale om rettigheder som folk og et potentielt ønske om en retssag. Dette taler ind i den overordnede selvstændighedsdiskurs idet, at den ønsker øget selvstændighed og på sigt, at Grønland bliver en selvstændig stat med fuld suverænitet. Ordet 'folkedrab' kan relateres til ordlyden i selvstyreloven fra 2009, hvor Grønlandænderne ved lov erklæres som et folk 'i henholdt til folkeretten' (Retsinformation 2009).

Qivioq Løvstrøm tydeliggør fortids-diskursens knudepunkt nemlig den implicite juridiske diskurs, som også ligger udtalt i at benævne sagen som folkedrab. Hun ønsker, at få sagen undersøgt til bunds, før hun som forkvinde for Grønlands Råd for Menneskerettigheder bruger et ordvalg som 'folkedrab', som har en anden juridisk tyngde.

I artiklen med rubrikken "Professor: Grønland bør selv stå for efterforskning af spiral-sag" ses yderligere eksempler på, hvordan "Det var folkedrab"- diskursen artikuleres ved at fikse folkeret og spiralsagen sammen. Her udtaler juraprofessor *Rachael Lorna Johnstone, ved Ilisimatusarfik sig til Sermitsiaq.AG:*

-"En vigtig sag i kølvandet på systematiske menneskerettighedskrænkelser er retten til at vide, hvad der er sket. Dette er både individets ret til at vide, hvad der skete med dem, såvel som fællesskabets ret". (Bilag 1: Artikel 6)

Hun har forsket i internationale menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder. Det ses også i hendes diskurs, idet at første led af sætningen fikses 'menneskerettighedskrænkelser' med ordet 'systematisk'. 'Systematisk' er umiddelbart et neutralt ord, men som i sammenkædning med krænkelserne artikulerer en dybere diskurs om, at der *er* sket krænkelser, og at de er blevet begået på en overlagt og systematisk måde. Disse kobles op med ordet 'ret' to gange i anden sætning. En ret er fortidsdiskursens knudepunkt, som her artikuleres på en meget tydelig facon. Dette knudepunkt fikses til sidst med ordet 'fællesskabets', som henviser til Grønland som folk

og nation. Dette er interessant i forhold til Benedict Andersons teori om forestillede fællesskaber, fordi der her konstrueres en national forståelse ud fra et ønske om visse juridiske rettigheder, som kun et folk eller fællesskab som helhed har adgang til. Det kunne fx være en folkeretssag. På den måde ligger der bag juraen en implicit diskurs om, at Grønland er et folk og en nation, som bør stå sammen imod Danmark og resten af verden. En antagonisme konstrueres altså igennem fortidsdiskursen, hvis knudepunkt er en juridisk diskurs om rettigheder som folk.

5.3 Forholdet til Danmark-diskursen

Der eksisterer en bredere diskurs, der overordnet handler om Grønlands forhold til Danmark i dag. Den indgår som et element af den store selvstændighedsdiskurs, og i Sermitsiaq.AGs dækning af spiralsagen kommer den til udtryk i spørgsmålet om, hvem der skal rydde op i fortiden. Der ses en tendens i de politiske reaktioner på spiralsagen, at visse grønlandske politikere forventer eller ligefrem kræver, at Danmark understøtter en kulegravning af sagen. Det peger umiddelbart imod den overordnede diskurs om øget selvstændighed, og det er relevant at inddrage eksempler på denne i analysen, fordi det illustrerer en af mange paradokser i den postkoloniale relation, som Danmark og Grønland har.

På bagkant af DRs dækning af spiralsagen, hvor podcastserien breakede den 6. maj 2022 ses en del reaktioner fra politisk side i den grønlandske mediedækning. En central del af disse reaktioner går på, at man forlanger en redegørelse for hændelserne af Danmark. Der etableres altså en diskurs om, at "vi som grønlandsk nation" ønsker at få klarlagt overgrebene fra fortiden, og at "Danmark må gøre noget nu". Ifølge Laclau og Mouffe eksisterer flere diskurser parallelt med hinanden og har en konkurrence om at artikulere diskursen bedst muligt ved at fiksere dem bedst muligt omkring knudepunkterne (Dreyer Hansen 2012: 260).

Et eksempel på den diskurs ses i artiklen "*Inatsisartut ønsker undersøgelse af spiralsag*" fra 24. maj 2022, hvor det fremgår at et samlet Inatsisartut, Grønlands lovgivende forsamling, bakker op om, at der skal være en undersøgelse af spiralsagen. Formanden for Naalakkersuisut⁶, Múte B. Egede, udtaler til avisen Sermitsiaq.AG:

"Jeg skal understrege at Naalaakkersuisut på ingen måde kan acceptere disse overgreb som kvinderne har været udsat for. Det er både forkasteligt og underminerer alle de værdier, vi er sat til at værne om i vores samfund. Og vi fordømmer disse handlinger på det kraftigste, siger han."
(Bilag 1: Artikel 9)

⁶ Grønlands regering

Hermed tager Landsstyreformanden afstand til de historiske hændelser og bakker op om den debat i salen, som ender ud med en beslutning om, at Naalaakkersuisut vil anmode den danske stat om en uvildig undersøgelse.

Den diskurs som Múte Egede artikulerer her, fikserer ordkæderne 'vores samfund' og 'alle de værdier', så Grønland fremstår tydeligt som én nation med ét fælles værdisæt og fælles nationalfølelse. Der etableres et stærkt 'dem og os' i diskursen, et modsætningsforhold imellem de særligt grønlandske værdier og dem, der har udført overgreb. Han skaber med andre ord en antagonisme ved at lægge afstand til Danmark (Dreyer Hansen 2017: 345). 'Danmark' fikseres i diskursen med negativt ladede ord som 'overgreb mod kvinderne', som kobles sammen i en ækvivalenskæde med den sidste sætning i citatet 'vi fordømmer disse handlinger på det kraftigste'. Spiralsagen italesættes som overgreb, hvilket ingen synes at være imod, og dermed ligger den diskursive kamp ikke i hvorvidt spiralsagen var forkert eller ej, men snare *hvad* Grønland vil gøre nu. Sagen bruges nu som løftestang til at åbne for nye diskursive kampe, som bliver en del af nation-building processen (Anderson 2006). Den nationbuilding proces, hvor medierne ifølge Benedict Anderson spiller en rolle i at udbrede budskaber og narrativer og på den måde konstruerer det forestillede fællesskab i især postkoloniale nationer.

Ved at Múte Egede går i medierne og fordømmer spiralsagen på det kraftigste, styrkes også det forestillede fællesskab omkring, at Grønland er et land om ikke med fuld selvstændighed, men med en vis magt til at kræve noget af Danmark. Ved hjælp af antagonismen konstrueres en opdeling imellem det grønlandske folk og det danske, og dette taler ind i en løsrivelsesproces – som ifølge dette speciales teoretiske ramme benævnes 'nationbuilding-proces' (Anderson 2006).

Ligesom eksemplet med Múte Egede gik også andre højtstående grønlandske politikere til Sermitsiaq.AG og fordømte de historiske hændelser. Her udtaler sundhedsminister Mimi Karlsen sig til mediet:

"Det er rædselsfuldt at høre om kvindernes oplevelser med spiraler. Vi skal finde ud af, om der skete andre ting, før vi hjemtog sundhedsvæsenet (i 1992, red.)." (Bilag 1: Artikel 10)

Hun stiller hjælp til de berørte kvinder i udsigt og vil forholde sagen for den danske sundhedsminister. På den måde bekræfter hun den mindre diskurs om, at Grønland må kræve svar fra Danmark i sagen. Hun bruger et element af patosladet retorik i sin artikulation, idet 'rædselsfuldt' og 'spiraler' fikseres til hinanden (Laclau 2005: 71). Mimi Karlsen taler ikke om selvstændighed i forbindelse med sagen og kobler den dermed ikke på den store overordnede selvstændighedsdiskurs. Det gør til gengæld hendes partifælle fra fra Suimut⁷, Doris J. Jensen, som mener, at samarbejdet imellem Grønland og Danmark helt bør genovervejes:

⁷ Søsterparti til Socialdemokratiet

"Det er ikke nok at kræve en uvildig undersøgelse og en undskyldning. Siumut mener på den baggrund, at man bør genoverveje samarbejdet mellem Grønland og Danmark." (Bilag 1: Artikel 9)

Det tyder på en dybtliggende diskursiv kamp, som i virkeligheden ligger implicit i alle diskurser, som denne analyse identificerer. I nation-building som en proces, hvor diskursive kampe udspiller sig undervejs, er endemålet af den proces ifølge Doris J. Jensens udtalelse, at Grønland opnår hel selvstændighed fra Danmark. Her tyder det på, at mediedækningen af spiralsagen giver anledning til på øverste politiske plan i Grønland at diskutere Danmark og Grønlands fortsatte samarbejde. Dette bliver dermed et bidrag og element i den større selvstændighedsdiskurs, som har en hegemonisk karakter (Laclau 2005: 70). Dette element er dog samtidig et paradoks, som nævnt i indledningen af dette afsnit, fordi man stiller krav til den danske stat, men at man samtidig ønsker selvstændighed.

Denne kamp om selvstændighed er den største og dybeste i hele temaet om Danmark og Grønland. Her kan man argumentere for, at spiralsagens nyvundne opmærksomhed i sig selv er blevet til en 'tom betegner', hvor alle diskurserne forsøger at koble sig på den og meningstilskrive den med deres pågældende diskurser. Dette beskriver Laclau som en hegemonisk identitetsskabelse:

"The hegemonic identity becomes something of the order of an empty signifier, its own particularity embodying an unachievable fullness." (Laclau 2005: 71)

Med andre ord får den store hegemoniske kamp om, hvorvidt Grønland skal have selvstændighed en ny betydning og identitet ved, at spiralsagen får medieopmærksomhed, og ved at de grønlandske politikere bruger det som en anledning til den debat. Når den pointe sættes i lyset af Benedict Andersons argument om, at pressen spiller en væsentlig rolle i nationbuilding-processen hos unge nationer, tyder Sermitsiaq.AGs dækning på, at dækningen af spiller en rolle i netop den proces. Nationbuilding processen er fortløbende, og det samme er pressens rolle i den. Ved at sager som spiralsagen og lignende sager fra kolonitiden får spalteplass i danske såvel som grønlandske og internationale medier, bidrager det til, at Grønlandske politikere har mere indhold til at konstruere diskurser om, hvem de er som nation og forestillet fællesskab. Med andre ord kan der argumenteres for, at Benedict Andersons teori om forestillede fællesskaber og pressens rolle i disse konstruktioner viser sig tydeligt netop her i casen om spiralsagen og i diskursanalysen.

Det paradoksale i, at grønlandske politikere kræver en kulegravning af sagen fra dansk side og samtidig, er en del af den større selvstændighedsdiskurs kommer også til udtryk i de redaktionelle valg, som Sermitsiaq.AG har truffet undervejs i dækningen af spiralsagen i tidsperioden. I samtlige af artiklerne er med flere linjer nævnt, at Sermitsiaq.AG dækker dette efter, at sagen var

'afdækket' af DR igennem podcasten. Det er et relevant element at inddrage her, fordi det både viser paradokset imellem diskurserne, og fordi den giver en pejling om, hvad der foregår af redaktionelle overvejelser. Ligeledes bakker den op om hovedpointen i min første analysedel, nemlig at de Grønlandske medier med fornyet kraft begyndte at interessere sig for sagen efter, at DR lancerede podcasten.

I artiklen med rubrikken "Inatsisartut ønsker undersøgelse af spiralsag" præsenteres en nyhed om, at spiralsagen nu skal udredes, og at der er politisk enighed om det (Bilag 1: Artikel 9). Der lægges op til, at det politiske fokus på sagen er sket i anledning af, at DR bragte podcastserien hvor sagen dækkes.

"DR har i en podcastserie afdækket historien om spiralkampagnen, hvor op mod 4.000 kvinder og piger ned til 13-års alderen har fået sat en spiral op. Det har afledt kraftige reaktioner fra både organisationer og politikere." (Bilag 1: Artikel 9).

Det mest interessante ordvalg her er 'afdækket', fordi det er i modsætning til noget, som er mørklagt, og på den måde antyder, at spiralsagen hele tiden har været der, men at det krævede, at Danmarks Radio lavede en blotlægning af sagen. Det faktum, at der skulle en DR-produktion til at 'afdække' forhistorien, illustrerer og bekræfter, at der er en asymmetri i det postkoloniale forhold imellem Danmark og Grønland, som blandt andet kommer til udtryk helt ned på ordniveau i Sermistiaq.AGs artikler. Eksemplet fra artikel ni vidner om, at DRs dækning bruges som en krog til, at de nu selv beskæftiger sig med sagen. Dette viser sig som blot endnu et eksempel på, at podcastserien 'Spiralkampagnen' har fungeret som en løftestang for, at Grønlandske medier selv kunne intensivere deres dækning af dagen og såvel også få politisk bevågenhed på den.

5.4 Grønlandsk identitetsdiskurs

I dette analysekapitel er grønlandsk identitet et væsentligt element. Der i særligt én artikel i min empiri eksempler på, at spiralsagen og den øgede opmærksomhed, som den fik efter podcasten 'Spiralkampagnen', blev brugt som løftestang for en langt større debat, som foregår i Grønland i disse år, og som er symptomatisk for nationbuilding processen – nemlig hvem der er grønlandere. 'Hvem er grønlandere' diskussionen handler om, hvilke parametre den grønlandske regering eventuelt skal kunne sætte op, og hvad konsekvensen af dette skulle være. Skulle det fx være, at alle ikke-etniske inuit skal forlade landet. Den er relevant at inddrage i analysen som element, da den dels er en del af den større selvstændigheds hegemoni, men også tegner sig for sin egen mindre diskurs i nogle af artiklerne fra Sermistiaq.AG. Generelt er det en diskurs, som fylder meget i det grønlandske samfund i disse år, og derfor er det heller ikke overraskende, at den er til stede i Sermistiaq.AGs dækning af spiralsagen.

Som det fremgår i artiklen fra 24. maj 2022, er der igennem flere år blevet udsat en forespørgselsdebat om grønlandsk identitet (Bilag 1: Artikel 8). Den blev efter spiralsagens 'breaking point' sat på dagsordenen i Inatsisartut⁸, hvor partiet Naleraq i samme ombæring stiller et forslag om at pålægge den danske regering at "at anmode den danske regering om at iværksætte en udredning af de danske sundhedsmyndigheders svangerskabsforebyggelsespraksis i Grønland i årene omkring midten af 1960'erne til midten af 1970'erne."" (Bilag 1: artikel 8). I artiklen fremgår det yderligere, at:

"Forslaget er blevet til, efter DR's afdækning af en kampagne, hvor der blev opsat flere tusinde spiraler i grønlandske kvinder. Flere af kvinderne har fortalt, at de ikke blev spurgt, og at de oplevede det som et overgreb." (Ibid.)

Der er dermed en direkte kobling imellem DRs afdækning af sagen, og hvad partiet Naleraq stiller af forslag til debat i Inatsisartut. Dette er en interessant pointe, da det illustrerer tydeligt, at der fortsat eksisterer en form for boomerang effekt imellem Danmark som tidligere kolonimagt og Grønland som nu selvstyrende land. Det er, hvad visse grene af den arktiske forskning kalder for postkolonial asymmetri (Rud 2020). Det er desuden et eksempel på, at Grønlands nationbuilding har brug for, at sager fra fortiden bringes op af medierne, for at disse sager kan fikseres til enten den overordnede selvstændigheds hegemoni eller de øvrige mindre diskurser herunder. Partiet Naleraq bruger i dette eksempel spiralsagen som anledning til at rejse en diskussion om, hvem der er etnisk grønlandsk. Dermed artikuleres en diskurs som et forestillet nationalt fællesskab omkring et spørgsmål om etnicitet. Den nationale diskurs forsøger at skabe et stærkt "dem og os", som indeholder en antagonistisk modstander i form af Danmark.

Det er ligesom imidlertid ikke i tråd med alle grønlandske politiske diskurser. Det fremgår af samme artikel, at formand for Naalakkersuisut, Múte B. Egede ikke bakker op om et nationalt fællesskab baseret på etnicitet. Han henviser til Selvstyrekommisionen:

"For et folk som vort, med store ambitioner i en verden, der ændrer sig fra år til år, er det af største vigtighed at vi i vor midte kan optage ethvert menneske af god vilje, der ønsker at knytte sig til vort land." (Bilag 1: Artikel 8)

Denne definition ligger mere i tråd med Benedict Andersons konstruktivistiske tilgang til det nationale fællesskab (Anderson 2006). Det er en langt mindre antagonistisk diskurs end den, som Naleraq artikulere. Der fikseres en række positivt ladede vendinger som 'menneske af god vilje' 'ønsker at knytte sig' til det neutrale 'land', som så videre fikseres til 'vort'. På den måde skabes en positivt ladet ækvivalenskæde om knudepunktet 'vort land'.

⁸ Grønlands lovgivende forsamling

Formanden for Naalakkersuisut fremfører en noget blødere version af, hvad der kan vise, hvem der er grønlandere:

"Med andre ord er det ikke nemt at fastslå hvilke kriterier, der skal anvendes, når vi definerer, hvem der er grønlandere og hvad den grønlandske identitet er." (Ibid.)

Han artikulerer en ækvivalenskæde af ordene 'ikke nemt', 'fastslå', 'kriterier', 'definere' og fikserer dem til den flydende betegnelse 'grønlandsk identitet' (Dreyer Hansen 2012). På den måde bliver en "dem" og "os" artikulation i mindre grad anvendt, end vi så tidligere i dette afsnit. Múte Egede repræsenterer som formand for Naalakkersuisut tilsyneladende en diskurs under den store hegemoniske selvstændighedsdiskurs, hvor man ikke italesætter det forestillede nationale fællesskab som baseret på etnicitet, men snarere har mere flydende grænser for det nationale fællesskab.

Opsummerende for dette afsnit kan man sige, at spiralsagen efter DRs dækning har givet anledning til at rejse debat på øverste politiske niveau i Grønland. Partiet Nalaraq forsøger at fikse spiralsagen til deres egen identitetsdiskurs om, at Grønland er et fællesskab udelukkende baseret på etnicitet. Der eksisterer i Sermitsiaq.AGs dækning også eksempler på, at lidt blødere nationale diskurser kommer til udtryk i forbindelse med spiralsagen. Det ses i eksemplet med Múte B. Egede, som tilsyneladende er mere midtsøgende og har et knapt så antagonistisk billede af, hvad det vil sige at være grønlandsk.

5.6 Delkonklusion på analysedel 2

Analysekapitlets del to er en diskursanalyse af artikler bragt på Sermitsiaq.AG i tidsperioden 06-05-2022 til 06-06-2022. Jeg identificerer tre diskurser, som ses og forhandles løbende i hele dækningen. Det er hhv. fortidsdiskursen, forholdet til Danmark i nutiden-diskursen og en Grønlandsk identitetsdiskurs. Disse er mindre diskurser under den overordnede selvstændighedsdiskurs, som har tilnærmelsesvis hegemonisk status i Grønland. Mediedækningen af spiralsagen giver anledning til, at diskurserne kan få spalteplass, og de bidrager med hver sin artikulation, som alle sammen bidrager på hver sin vis til nationbuilding. Sermitsiaq.AGs dækning giver anledning til at rejse den store selvstændighedsdiskurs og fikse nye mindre diskurser til den, så den bliver stærkere. Spiralsagen spiller en rolle som 'løftestang' til den større selvstændighedsdiskurs.

6.0 Diskussion

I dette kapitel vil jeg på baggrund af det 'breaking point', som DRs podcast 'Spiralkampagnen' udgør og de diskurser, som jeg identificerede i analysen diskutere, hvorvidt grønlandske medier selv ville være i stand til at lave en produktion som DRs. Dernæst er det også relevant, hvilken betydning det har for Grønlands nationbuildingsproces. Kapitlet tager udgangspunkt dels i anden del af problemformuleringen, dels i underspørgsmål tre, som lyder følgende:

Ville Grønlandske medier selv være i stand til at lave en produktion som 'Spiralkampagnen,' og hvilken betydning har det for Grønlands nationbuilding proces?

Dette dobbelte spørgsmål lægger op til to dele af diskussionen. Første del vil diskutere de særlige forhold i et lille mediesystem, som det grønlandske med dets særlige produktionsvilkår, op imod at producere en omfattende undersøgende produktion. Anden del af diskussionen vil tage udgangspunkt i den teoretiske ramme af Benedict Anderson med pressens rolle i nationbuilding.

6.1 For små til store produktioner?

Efter at vi har set i analysen, at der skulle en danskproduceret podcast til, før den grønlandske dækning om spiralsagen blev kickstartet, rejser det nu spørgsmålet, om et grønlandsk medie selv kunne have rejst en så stor produktion med tung research.

Det blev identificeret som et element under 'Danmark og Grønlands forhold i dag'-afsnittet, at der redaktionelt på Sermitsiaq.AG konsekvent henvises til DRs dækning af sagen i deres egen dækning. Det er to mediehuse, som umiddelbart ikke har noget med hinanden at gøre, og som befinder sig i to forskellige lande, men som fikseres til hinanden i den diskursive artikulation (Dreyer Hansen 2017: 345). I diskursens artikulation sker en meningstilskrivelse, hvor Sermitsiaq.AG's dækning synes mere legitim ved at henvise til DRs afdækning og de tal, som fremkom via podcastens research.

Som det blev illustreret i første analysedel, har der været en minimal og meget sporadisk dækning af spiralsagen før DR tog sagen op i maj 2022. Det, at næsten samtlige artikler i Sermitsiaq.AGs dækning fra maj 2022 henviser tilbage til podcasten, tyder på, at der eksisterer en vis boomerang-effekt imellem danske og grønlandske medier. Den grønlandske mediedækning synes afhængig af den danske til at kickstarte sin egen dækning. Det er interessant, at man redaktionelt selv bekræfter dette eksplicit i artiklernes både underrubrikker og brødtekst. Som det ses i empirien, trækkes ofte på tal, som må antages at være fra DR podcastproduktionens research.

Som Naimah Hussains PhD.-afhandling viser, er der en tydelig orientering imod Danmark i journalistisk og redaktionel praksis på grønlandske medier (Hussain 2019). Det kan tilskrives bl.a., at både mediepolitikken og journalistuddannelsen er lavet efter dansk forbillede. Dette må antages stadig at gøre sig gældende på fx Sermitsiaq.AGs redaktion i dag og forklarer til dels, hvorfor denne krog om, at "DR dækker..." er så udbredt blandt de analyserede artikler, og hvorfor at DRs dækning skulle til, før den grønlandske dækning fik større udbredelse. Afhandlingen viser også en journalistisk praksis på grønlandske medier, hvor man kigger meget imod Danmark, når der skal prioriteres historier (Ibid.). Dette er en årsagsforklaring, som baseres på journalistisk praksis og afhandlingens observationer og interviews, hvor det tyder på, at en produktion som 'Spiralkampagnen' ikke vil kunne laves på et grønlandsk medie. Kigger man på mere strukturelle forklaringer som mediasystemets størrelse, tyder det heller ikke på, at et grønlandsk medie potentielt ville have kunne løfte en stor og undersøgende produktion.

I artiklen 'Medier og selvstændighed i Grønland' diskuterer Signe Ravn-Højgaard, hvilke faktorer som gør sig særligt gældende i små mediasystemer, som det grønlandske er (Ravn-Højgaard 2019). Her nævnes mangel på ressourcer i form af kapital, knowhow, sårbarhed og journalister (Ibid.: 69). Med disse strukturelle briller på, synes det ligeledes usandsynligt at tage flere journalister ud af den daglige nyhedsproduktion for at lave et stort og researchtungt projekt.

I april 2022, som er i perioden, lige før DR lancerede 'Spiralkampagnen', sendte det grønlandske public servicemedie KNR en pressemeddelelse ud, hvor de fortæller, at de må skære ned i produktionen (KNR 2022d). KNR manglede på det tidspunkt at få besat 20 procent af deres journalistuddannede stillinger. Som beskrevet i metodekapitlet i dette speciale er de grønlandske medier dobbeltsproget, derfor er det også relevant, at der i pressemeddelelsen fremgår, at det er de grønlandske stillinger, som står tomme.

"Vi har for eksempel endnu ingen ansøgere til de ledige stillinger på den grønlandske del af radioavisens besætning. Der er ansøgningsfrist den 15. april. Til gengæld havde vi 16 ansøgere til en dansk-sproget journaliststilling" (KNR 2022b).

Det bekræfter argumentet om, at de særlige produktionsvilkår på grønlandske medier skaber nogle udfordringer, som gør det vanskeligt at producere. KNR var i sidste ende nødsaget til at skære en af radioaviserne helt væk og spare yderligere i nyhedsproduktionen (Sermitsiaq.AG 2022d). Derfor synes det ikke sandsynligt, at man på fx KNR ville kunne tage to journalister, en lyddesigner og en redaktør ud til at researche og lave en produktion som 'Spiralkampagnen'. Det virker heller ikke sandsynligt, at KNR vil have ressourcer til at købe et eksternt produktionsbureau til at løfte opgaven. Det var tilfældet for DR, som har fået serien produceret af bureauet MonoMono (DR 2022b). Det var heller ikke et grønlandsk medie, som lavede dokumentaren 'Greenland's lost generation', men derimod britiske BBC, som må siges at være en stor spiller i det

globale medielandskab (BBC 2022). BBC og det franske medie La Monde kom begge først på banen efter 'breaking point'.

På baggrund af få ressourcer i små mediesystemer og særlige produktionsvilkår med dobbeltsproget medier, som har svært ved at fastholde journalistisk arbejdskraft, vurderer jeg det ikke som sandsynligt, at et grønlandsk medie ville kunne løfte en undersøgende journalistiskproduktion som 'Spiralkampagnen'.

Det næste spørgsmål, som rejser sig i dette diskussionskapitel er, hvilken betydning det kan have for Grønlands nationbuildingproces, når det ikke synes sandsynligt, at grønlandske medier selv ville kunne løfte en produktion. En produktion som beviseligt har sat gang i en større mediedækning og været løftestang for den større selvstændighedsdiskurs i Grønland, og hvor de mindre diskurser også nærer sig ved medieomtalen.

6.2 Mediernes rolle i nationbuilding

I anden del af diskussionskapitlet vil jeg forsøge at nærme mig et svar på spørgsmålet om, hvilken betydning de diskurser, som ses i mediedækningen, har for Grønlands nationbuilding. Overordnet lægger det op til andet led af min problemformulering som lyder:

Hvilke diskurser ses i den Grønlandske mediedækning af spiralsagen, som DRs podcast 'Spiralkampagnen' kickstartede i maj 2022, og hvilken betydning kan disse diskurser have for Grønlands nationbuilding-proces?

I Benedict Andersons teori om forestillede fællesskaber er det helt centralt, at 'printkapitalismen' er en mulighed for at udbrede de diskurser, som konstruerer det nationale fællesskab på tværs af afstande (Anderson 2006: 30). Han anser det for at være et instrument i processen til at konstruere en selvstændig nation. Ud fra denne betragtning synes det problematisk, hvad dette speciale argumenterer for, at grønlandske medier har brug for en 'kickstarter' fra et dansk medie til at begynde en mere systematisk dækning af spiralsagen. Hvis Grønlandske medier grundet bl.a. ressourcemangel eller at det i den journalistiske praksis er indlejret, at de søger efter historier i danske medier, ikke er muligt at løfte en researchtung produktion som 'Spiralkampagnen' kan det diskuteres, hvorvidt de grønlandske medier i virkeligheden er selvstændige. Ifølge Benedict Anderson er nationbuilding en proces og ud fra den ramme, kan der argumenteres for, at de er i en proces mod mere selvstændighed – hvilket ligger i tråd med, hvad specialets analysekapitel kalder for den overordnede selvstændighedsdiskurs. Den tegner sig omkring en større fælles politisk målsætning om, at Grønland går mod stadig mere løsrivelse fra Danmark. Set i det lys, ville det gavne det grønlandske medielandskab og samfundet, hvis de grønlandske medier selv kunne

løfte en stor undersøgende produktion og ikke havde brug for fx Danmarks Radio eller britiske BBC til at afdække sager som spiralsagen.

En af konklusionerne fra analysen var, at 'Spiralkampagnen' ikke var nogen nyhed i den forstand, at der havde været en sporadisk dækning af den før, men at den blev løftet frem efter DRs podcastserie. Sagen har en karakter som andre store sager som fx Watergate-skandalen, som en arketyperiske undersøgende og afdækkende journalistik, hvor væsentlige svigt på samfundsplan klædes af (Willig 2011: 202). Hvis vi kobler Benedict Andersons overordnede betragtninger om pressens rolle i en nationbuildingproces med konkrete journalistiske idealer for, hvad journalistikkens rolle skal være, kan man argumentere for, at undersøgende og afdækkende produktioner er centrale i et demokrati. Derfor stiller det Grønlands nationbuilding et udfordret sted, hvis man fortsat er afhængig af større mediehus udefra til at afdække store sager. Det er netop en definition på undersøgende journalistik, at dens rolle er at påpege problemer på et samfundsplan, som Ida Willig skriver:

"Den undersøgende journalistik kan altså både rette sig mod afsløring og konkrete personer, men også mod påpegning af strukturelle problemer" (Willig 2011: 203)

'Spiralkampagnen' som journalistisk produkt synes at have en karakter, hvor den påpeger strukturelle problemer i forholdet imellem Danmark og Grønland. Det interessante er, at der i perioden, hvor spiralerne blev opsat, var et kolonialt forhold imellem landene, men at der nu og med udviklingen af mediedækningen fortsat tegner sig et postkolonialt afhængighedsforhold. Det er Danmark som med DR i denne case har muligheden for at lave den slags dybdegående journalistik. Set i det perspektiv og ud fra dette speciales undersøgelse, synes det snarere som et dansk medie, der løfter opgaven som nationbuilder eller demokratiets vagthund i det grønlandske samfund, end det er grønlandske medier selv.

Som diskursanalysen viser knytter forskellige politikere deres diskurs op på den overordnede selvstændighedsdiskurs. De får taletid i medierne grundet 'Spiralkampagnen', hvor de får en anledning til at artikulere deres respektive diskurser, som de knytter op på det overordnede mål om at opnå selvstændighed for Grønland en dag. Det tyder på, at jo flere afdækkende sager som kommer frem, jo mere vil der være at konstruere et nationalt fællesskab omkring. Dette bekræfter kun pointen i tidligere afsnit med, at det stiller Grønlands nationbuilding proces et svagt sted, hvis ikke grønlandske medier kan formå at løfte afdækkende journalistik på egen hånd.

Det rejser også et spørgsmål om, hvem der egentlig sætter den grønlandske selvstændighedsdiskurs, hvis den som vist her i specialet er afhængig af danske medier. Fortællingen i podcasten er konstrueret journalistisk af to danske journalister, og deres research er primært lavet i danske arkiver og via telefoninterviews. Set i det lys er det ikke Grønland selv, som har konstrueret de diskurser som fremgår af podcasten, der fungerer som en kickstarter for

den grønlandske dækning. Det blotlægger det paradoks, som ligger i, at det tilsyneladende stadig er Danmark, som stadig sætter den grønlandske selvstændighedsdiskurs. Det er tilmed et dansk medie, som afdækker og optrævler spiralsagen som et mørkt kapitel i Danmarks egen kolonihistorie. Dette tyder på, at der i de her år er et marked for at 'sælge' dels undersøgende journalistik, dels historier om krænkelser i fortiden. Der hersker ifølge March Blach-Ørsten og Peter Aagaard en kapitalisering og markedslogik hos medierne (Aagaard 2018: 29), som med andre ord betyder, at et medie som DR ikke ville have lavet afdækningen, hvis ikke den kunne 'sælges' til brugerne. Sagt på en anden måde sætter det de grønlandske medier i en situation, hvor de er afhængige af, hvad der trender i medierne i Danmark, for at de kan få en løftestang til deres nationbuilding. Det tyder på, at der fortsat eksisterer et afhængighedsforhold imellem landene, og som i denne her case ligeledes kommer til udtryk i mediesystemerne imellem.

6.3 Delkonklusion

Som afrunding på diskussionskapitlet kan jeg ganske kort konkludere, at det er med lille sandsynlighed, at et Grønlandsk medie ville kunne løfte en så stor undersøgende produktion, som 'Spiralkampagnen' er. Dette skyldes bl.a. de journalistiske produktionsvilkår og praksis, som er samt strukturelle udfordringer ved et minimedielandskab som det grønlandske. Der er mangel på ressourcer, og det er vanskeligt at fastholde medarbejdere nok til at lave radioavisen. På baggrund af denne vurdering, diskuteres det videre, hvor det stiller Grønland i sin nationbuilding proces. Det stiller den proces et vanskeligt og sårbart sted, hvis grønlandske medier ikke selv kan magte opgaven med at bringe sager frem, som kan dels konstruere det nationale fællesskab, dels give næring til en fælles selvstændighedsdiskurs med et politisk mål om uafhængighed.

7.0 Konklusion

Dette afsluttende konklusionskapitel har til formål at opsummere konklusioner fra specialets forskellige afsnit. I begyndelsen opstillede jeg følgende problemformulering:

Hvilke diskurser ses i den Grønlandske mediedækning af spiralsagen, som DRs podcast 'Spiralkampagnen' kickstartede i maj 2022, og hvilken betydning kan disse diskurser have for Grønlands nationbuilding-proces?

For at svare på første del af problemformuleringen var det relevant først at demonstrere påstanden om, at DRs podcast har kickstartet en mediedækning i Grønland. Det blev klarlagt i oversigterne over hhv. den sporadiske dækning før podcasten, en tidslinje med nedslag i dansk, grønlandsk og global dækning og afslutningsvis et diagram med udviklingen i dækning hos case-mediet Sermitsiaq.AG. Alle tre viser til sammen, at der er sket en stigning i dækningen om spiralsagen, efter DR lancerede deres podcast 'Spiralkampagnen' i maj 2022. Dermed kan det konkluderes, at DRs podcast *har* haft en betydning for den videre dækning og har fungeret som en kickstarter.

I den grønlandske webavis Sermitsiaq.AGs dækning blev identificeret tre mindre diskurser foruden en overordnet selvstændighedsdiskurs. De tre mindre diskurser er en fortidsdiskurs, som primært handler om brugen af ordet 'folkedrab', så er der en diskurs, som handler om forholdet til Danmark i nutiden og afslutningsvis en diskurs om grønlandsk identitet. Alle diskurserne udtrykkes i det empiriske materiale af grønlandske politikere, og på den baggrund konkluderer jeg, at mediedækningen også *har* medført politiske reaktioner. Det bekræfter yderligere min anvendte teori fra Benedict Anderson om, at medierne spiller en rolle i nationbuildingen i Grønland og i konstruktionen af det forestillede fællesskab som nation.

På baggrund af få ressourcer i små mediesystemer og særlige produktionsvilkår med dobbeltsprogede medier, som har svært ved at fastholde journalistisk arbejdskraft, vurderes det som ikke sandsynligt, at et grønlandsk medie ville kunne løfte en produktion som 'Spiralkampagnen'. Dette stiller Grønlands nationbuilding igennem medierne et svært og sårbart sted, fordi det fastholder et afhængighedsforhold af danske medier til at løfte de afdækkende produktioner. Disse sager bruges som løftestang til at konstruere diskurser, der alt sammen bygger på det nationale forestillede fællesskab, og som bidrager til den overordnede selvstændighedsdiskurs som en fælles målsætning om mere uafhængighed.

8.0 Litteraturliste

Bøger:

Aagaard, Peter et.al. 2018: *Politisk Kommunikation – Nye tider og nye aktører*. Hans Reitzels Forlag.

Anderson, Benedict 2006: *Imagined Communities – Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. Forlaget Verso.

Bransholm Pedersen, Kirsten et.al. 2012: *Socialkonstruktivisme*. I: Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring. Juul, Søren & Bransholm Pedersen, Kirsten. Hans Reitzels Forlag.

Bryman, Alan 2016: *Chapter 3: Research Design*. I: Social Research Methods. Forlaget Oxford University Press.

Brænder, Morten et.al. 2014: *Samfundsvidenskabelig tekstanalyse*. Hans Reitzel Forlag.

Dreyer Hansen, Allan et.al. 2012: *Diskurs – og videnskabsteori*. I: Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring. Juul, Søren & Bransholm Pedersen, Kirsten. Hans Reitzels Forlag.

Dreyer Hansen, Allan 2017: *Diskursanalyse – Laclau og Mouffes diskursteori*. I: Kvalitativ analyse – Syv traditioner. Järvinen, Margeretha & Mik-Meyer, Nanna. Hans Reitzels Forlag.

Femø Nielsen, Mie et.al. 2019: *Metoder til at dybdeanalysere tekster*. I: Metodekøgebogen – 130 analysemetoder fra humaniora og samfundsvidenskab. Forlaget U. Press.

Flyvbjerg, Bent 2010: *Fem misforståelser om casestudiet*. I: *Kvalitative metoder*. Brinkmann, S & Tanggaard, L. Hans Reitzels Forlag.

Jørgensen, M. Winther et.al. 1999: *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde Universitetsforlag/Samfundslitteratur.

Laclau, Ernesto 2005: *On Populist Reason*. Forlaget Verso.

Schmidt, Solveig 2011: *Journalistikkens grundtrin – Roller, krav og metoder*. Forlaget Ajour.

Torfining, Jacob 1999: *New Theories of Discourse – Laclau, Mouffe and Žižek*. Forlaget Blackwell Publishers Ltd.

Willig, Ida 2011: *Bag nyhederne – værdier, idealer og praksis*. Forlaget Samfundslitteratur.

Tidsskriftsartikler:

Berg, Ole 1971: *I.U.D in Greenland*. I: Ugeskrift for Læger. Årgang 44 nr. 133: Fagligt og Socialt.

B.T. 2022: *Uvildig udredning af spiralsag I Grønland iværksættes*. I: B.T. Id: e8e32502.

Hussain, Naimah 2019. *Journalistik i små samfund: Et studie af journalistisk praksis på grønlandske nyhedsmedier*. Ph.d.-afhandling, Roskilde Universitet.

Nonbo Andersen, Astrid 2020: "*The Greenland Reconciliation Commission: Moving Away from a Legal Framework*". I: *The Yearbook of Polar Law Online*. Årgang 11 nr. 1.

Pram Gad, Ulrik 2021: "*Kan Grønland være andet end arktisk? Postkolonial sammenligningspolitik som forskningsdagsorden*". I: *Økonomi & Politik*. Årgang 94 nr. 2: Tema: Arktiske relationer.

Priebe, Janina 2018: "*A modern mine? Greenlandic media coverage on the mining community of Qullissat, western Greenland, 1942–1968*". I: *The Polar Journal*. Årgang 8 nr. 1.

Ravn-Højgaard, Signe 2019: *Medier og selvstændighed i Grønland*. I: *Politik*. Årgang 22 nr. 1: *Kalaallit pilluaritsi: Perspektiver på 10 års Selvstyre, 40-året for Hjemmestyrets indførelse og vejen til selvstændighed*.

Rud, Søren 2020: *Grønlands postkoloniale handlerum*. I: *Culture and History*. Årgang 2020 nr. 5.

Fleischer, Karina 2008: *Den grønlandske presse – en undersøgelse af pressens betydning i forhold til den grønlandske nationaldannelsesproces i 1979-2008*. Kandidatspeciale ved Eskimologi og Arktiske Studier Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier. Københavns Universitet.

Internetkilder:

Altinget 2022: *Forsker: Nordiske naboers erfaring er vigtig for forsoning med Grønland*. [online] Tilgængelig på: <https://www.alinget.dk/arktisk/artikel/forsker-nordiske-naboers-erfaring-er-vigtig-for-forsoningen-med-groenland?token=91baa0bda72e42358320f054cf5d9d37> [Besøgt d. 28.03.2023]

AvisenDanmark 2022: *Sundhedsminister rejser til Grønland for at drøfte spiralsag*. [online] Tilgængelig på: <https://avisendanmark.dk/danmark/sundhedsminister-rejser-til-groenland-for-at-droefte-spiralsag> [Besøgt d. 28.03.2023]

BBC 2022: *Inuit Greenlanders demand answers over Danish birth control scandal*. [online] Tilgængelig på: <https://www.bbc.com/news/world-europe-63049387> [Besøgt d. 28.03.2023]

BBC 2022b: *'Doctors fitted a contraceptive coil without my consent'*. [online] Tilgængelig på: <https://www.bbc.com/news/world-europe-63863088> [Besøgt d. 28.03.2023]

BBC 2022c: *Greenland's lost generation*. [online] Tilgængelig på: <https://www.bbc.co.uk/programmes/m001g6rk> [Besøgt d. 28.03.2023]

Danmarks Radio (a) 2022: *Spiralkampagnen*. [online] Tilgængelig på: <https://www.dr.dk/nysgerrig/webfeature/spiralkampagne> [Besøgt d. 26.03.2023]

Danmark Radio (b) 2022: *Spiralkampagnen - Podcast*. [online] Tilgængelig på: <https://www.dr.dk/lyd/p1/spiralkampagnen> [Besøgt d. 26.03.2023]

Danmarks Radio 2023: *30 kvinder i Grønland klager over at have fået lagt spiral op uden samtykke*. [online] Tilgængelig på: <https://www.dr.dk/nyheder/seneste/30-kvinder-i-groenland-klager-over-have-faaet-sat-spiral-op-uden-samtykke> [Besøgt d. 28.03.2023]

Kjær Sørensen, Axel 2020: *Grønlands historie*. [online] Tilgængelig på: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/groenland> [Besøgt d. 26.03.2023]

KNR 2022a: *Juridisk faderløse sender krav om erstatning til den danske stat*. [online] Tilgængelig på: <https://knr.gl/da/nyheder/juridisk-faderlo%3%B8se-sender-krav-om-erstatning-til-den-danske-stat> [Besøgt d. 26.03.2023]

KNR 2022b: *Mimi Karlsen: Udredning af spiralkampagnen vil gavne mange*. [online] Tilgængelig på: <https://knr.gl/da/nyheder/mimi-karlsen-udredning-af-spiralkampagnen-vil-gavne-mange> [Besøgt d. 26.03.2023]

KNR 2022c: *Henriette Berthelsen efterlyser hjælp i Danmark efter spiralskandalen – minderne bliver ved med at dukke op*. [online] Tilgængelig på: <https://knr.gl/da/nyheder/henriette-berthelsen-efterlyser-hj%3%A6lp-i-danmark-efter-spiralskandalen-minderne-bliver-ved> [Besøgt d. 26.03.2023]

KNR 2022d: *KNR Nyheder skærer ned i foråret*. [online] Tilgængelig på: <https://knr.gl/da/nyheder/knr-nyheder-sk%3%A6rer-ned-i-for%3%A5ret#:~:text=Mangler%20at%20bes%3%A6tte%20%20procent%20af%20stillingerne>

[&text=Vi%20mangler%20i%20%C3%B8jeblikket%20at,gr%C3%B8nlandske%20del%20af%20radioavisens%20bes%C3%A6tning](#) [Besøgt d. 02.04.2023]

KNR 2023: *30 kvinder har klaget til landslægeembedet over spiraloplægninger*. [online] Tilgængelig på: <https://knr.gl/da/nyheder/30-kvinder-har-klaget-til-landsl%C3%A6geembedet-over-spiralopl%C3%A6gninger> [Besøgt d. 26.03.2023]

Naalakkersuisut 2022: *Danmark og Grønland indgår aftale om udredning af "Spiralsagen"*. [online] Tilgængelig på: https://naalakkersuisut.gl/nyheder/2022/09/3009-udredning?sc_lang=da [Besøgt d. 26.03.2023]

Le Monde 2022: *Denmark investigates Greenland forced IUD fitting scandal*. [online] Tilgængelig på: https://www.lemonde.fr/en/m-le-mag/article/2022/07/14/denmark-to-open-inquiry-into-campaign-that-saw-women-in-greenland-fitted-with-iuds-without-consent_5990137_117.html [Besøgt d. 28.03.2023]

Politiken 2022: *Eksperimentbørn får godtgørelse*. [online] Tilgængelig på: <https://politiken.dk/indland/art8643809/Gr%C3%B8nlandske-eksperimentb%C3%B8rn-f%C3%A5r-godtg%C3%B8relse> [Besøgt d. 26.03.2023]

Retsinformation 2009: *Lov om Grønlands Selvstyre*. [online] Tilgængelig på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/473> [Besøgt d. 30.03.2023]

Sermitsiaq.AG 2019: *Spiral som prævention – det føles som et overgreb*. [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/node/213039> [Besøgt d. 28.03.2023]

Sermistiaq.AG 2021: *Staten tog min møddom*. [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/node/230318> [Besøgt d. 28.03.2023]

Sermitsiaq.Ag 2022(a): *Politikere dybt berørte: Lover udredning færdig til 2024*. [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/node/238950> [Besøgt d. 26.03.2023]

Sermitsiaq.AG 2022(b): *Spiralsagen: Disse forhold skal undersøges*. [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/node/239882> [Besøgt d. 26.03.2023]

Sermitsiaq.AG 2022(c): *Múte B. Egede håber at udredning vil læge nogle af tidens sår*. [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/mute-b-egede-haaber-udredning-laege-tidens-saar> [Besøgt d. 28.03.2023]

Sermistiaq.AG 2022(d): *KNR i personalekrise: Dropper en radioavi.* [online] Tilgængelig på: <https://sermitsiaq.ag/node/236767> [Besøgt d. 02.04.2023]

Statsministeriet 2022: *Danmark og Grønland beslutter historisk udredning af de to landes forhold.* [online] Tilgængelig på: <https://www.stm.dk/presse/pressemeddelelser/danmark-og-groenland-beslutter-historisk-udredning-af-de-to-landes-forhold/> [Besøgt d. 26.03.2023]

9.0 Bilag

Bilag 1

- Er vedlagt og indeholder en samlet oversigt over de 15 artikler bragt på Sermitisaq.AG